

**CENTRALNA BANKA
BOSNE I HERCEGOVINE**

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA I
FINANCIJSKA IZVJEŠĆA
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA
31. PROSINCA 2019.

Kazalo

Stranica

Odgovornost Uprave i Upravnog vijeća za pripremu i odobravanje godišnjih financijskih izvješća	1
Izvješće neovisnog revizora	2
Izvješće o dobiti ili gubitku	5
Izvješće o sveobuhvatnoj dobiti	6
Izvješće o financijskom položaju	7
Izvješće o promjenama u kapitalu	8
Izvješće o novčanim tokovima	10
Bilješke uz financijska izvješća	12 - 69
1 Osnovne informacije	
2 Osnova za pripremu	
3 Značajne računovodstvene politike	
4 Neto kamatni prihodi	
5 Neto prihodi od naknada i provizija	
6 Neto realizirani dobiti od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	
7 Neto dobiti od tečajnih razlika	
8 Ostali prihodi	
9 Troškovi osoblja	
10 Administrativni i ostali operativni troškovi	
11 Neto smanjenje / (povećanje) u rezerviranjima za očekivane kreditne gubitke	
12 Strana valuta u gotovini	
13 Depoziti kod inozemnih banaka	
14 Dužnički instrumenti	
15 Monetarno zlato	
16 Ostala imovina	
17 Nekretnine, oprema i nematerijalna imovina	
18 Ostala ulaganja	
19 Gotov novac u optjecaju	
20 Depoziti banaka	
21 Depoziti Vlade i ostalih javnih deponenata	
22 Rezerviranja za obveze i troškove	
23 Ostale obveze	
24 Kapital	
25 Raspodjela dobiti	
26 Novac i novčani ekvivalenti	
27 Aranžman valutnog odbora	
28 Transakcije sa povezanim osobama	
29 Upravljanje financijskim rizicima	
30 Mjerenje fer vrijednosti financijske imovine i financijskih obveza	
31 Izvanbilančne stavke	
32 Domaći platni sustav i sustav za poravnanja	
33 Događaji poslije datuma izvještavanja	

Odgovornost Uprave i Upravnog vijeća za pripremu i odobravanje godišnjih financijskih izvješća

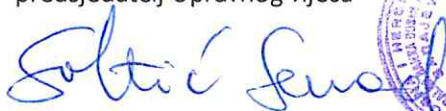
Uprava je dužna za svaku financijsku godinu pripremiti financijska izvješća koji pružaju istinit i vjeran prikaz financijskog položaja Centralne banke Bosne i Hercegovine te rezultata njezina poslovanja i novčanog toka, u skladu sa Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koje je objavio Odbor za međunarodne računovodstvene standarde. Uprava je odgovorna za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku omogućuju pripremanje financijskih izvješća. Uprava ima opću odgovornost za poduzimanje koraka koji su joj u razumnoj mjeri dostupni kako bi joj omogućili očuvanje imovine Centralne banke Bosne i Hercegovine, te sprečavanje i otkrivanje prijevара i ostalih nepravilnosti.

Upravno vijeće je odgovorno za odabir prikladnih računovodstvenih politika koje su u skladu sa važećim Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja, a Uprava je odgovorna za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i razboritih prosudbi i procjena, te pripremanje financijskih izvješća po načelu trajnosti poslovanja.

Uprava je dužna podnijeti na odobravanje Upravnom vijeću godišnja financijska izvješća, a Upravno vijeće odobrava godišnja financijska izvješća te ih podnosi Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine.

Priložena financijska izvješća prikazana na stranicama od 5 do 69 odobrena su od strane Upravnog vijeća 30. ožujka 2020. godine i potpisana u njegovo ime:

dr. Senad Softić
predsjedatelj Upravnog vijeća

mr. Edis Kovačević
rukovoditelj Odjela za računovodstvo i financije

Izvešće neovisnog revizora

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Vase Pelagića 2/IV
78 000 Banja Luka
Republika Srpska
Bosna i Hercegovina

T +387 51 211 509; +387 51 211 294
F +387 51 211 501
E office@grantthornton.ba
www.grantthornton.ba

Upravnom vijeću Centralne banke Bosne i Hercegovine

Mišljenje

Obavili smo reviziju priloženih finansijskih izvješća Centralne banke Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu "Centralna banka") koji obuhvaćaju izvješće o finansijskom položaju na dan 31. prosinca 2019. godine, i izvješće o dobiti ili gubitku, izvješće o sveobuhvatnoj dobiti, izvješće o promjenama u kapitalu i izvješće o novčanim tokovima za tada završenu godinu, te bilješke uz finansijska izvješća, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priložena finansijska izvješća fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, finansijski položaj Centralne banke na dan 31. prosinca 2019. godine, i njenu finansijsku uspješnost te njene novčane tokove za tada završenu godinu u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti, prema tim standardima, su podrobnije opisane u našem izvješću u odjeljku o revizorovim odgovornostima za reviziju finansijskih izvješća. Neovisni smo od Centralne banke u skladu s Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeksom) kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvješća Centralne banke i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Odgovornost Uprave i Upravnog vijeća Centralne banke za finansijska izvješća

Uprava je odgovorna za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih izvješća u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i za one interne kontrole za koje Uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izvješća koja su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške.

U sastavljanju financijskih izvješća, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Centralne banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, i objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja.

Upravno vijeće Centralne banke odgovorno je za nadgledanje procesa financijskog izvještavanja Centralne banke.

Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvješća

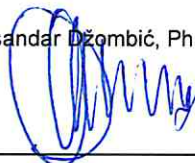
Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li financijska izvješća kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške i izdati revizorovo izvješće koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viša razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbroju, utječu na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih financijskih izvješća.

Kao sastavni dio revizije, u skladu sa MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i odražavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza financijskih izvješća, zbog prijevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prijevare može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- Stječemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Centralne banke;
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika, razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava;
- Zaključujemo o primjerenosti korištenja računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja Uprave i, temeljno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Centralne banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem revizorovu izvješću na povezane objave u financijskim izvješćima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma izdavanja našeg izvješća neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzorkovati da Centralna banka prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj financijskih izvješća, uključujući i objave, kao i odražavaju li financijska izvješća, osnovne transakcije i događaje na način kojim se postiže fer prezentacija.

Ostvarili smo komunikaciju sa Upravnim vijećem u vezi, između ostalog, planiranim obimom i vremenom obavljanja revizije i značajnih rezultata revizije, uključujući bilo koje značajne nedostatke interne kontrole koje smo otkrili tijekom naše revizije.

Aleksandar Džombić, PhD

Direktor
Grant Thornton d.o.o.

Banja Luka, 30. ožujak 2020.

Nevena Milinković

Ovlašćeni revizor
Grant Thornton d.o.o.

Banja Luka, 30. ožujak 2020.

Suzana Stavrić, Partner

Grant Thornton d.o.o.

Skopje, 30. ožujak 2020.

Kledian Kodra, Partner

Grant Thornton sh.p.k.

Tirana, 30. ožujak 2020.

IZVJEŠĆE O DOBITI ILI GUBITKU

U tisućama KM	Bilješka	Za godinu koja je završila	
		2019.	31. prosinca 2018.
Kamatni prihodi		51.178	48.186
Kamatni rashodi		(26.358)	(24.393)
NETO KAMATNI PRIHODI	4	24.820	23.793
Prihodi od naknada i provizija		17.665	17.209
Rashodi od naknada i provizija		(653)	(636)
NETO PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA	5	17.012	16.573
Neto realizirani dobiti od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	6	238	4.277
Neto dobiti od tečajnih razlika	7	267	151
Ostali prihodi	8	895	1.522
OPERATIVNI PRIHODI		43.232	46.316
Troškovi osoblja	9	(19.670)	(19.034)
Administrativni i ostali operativni troškovi	10	(7.950)	(8.250)
Troškovi amortizacije	17	(2.446)	(2.426)
OPERATIVNI TROŠKOVI		(30.066)	(29.710)
FINANCIJSKI REZULTAT PRIJE REZERVIRANJA ZA OČEKIVANE KREDITNE GUBITKE		13.166	16.606
Neto smanjenje / (povećanje) u rezerviranjima za očekivane kreditne gubitke	11	9.409	(8.175)
NETO DOBIT ZA GODINU		22.575	8.431

Bilješke na stranicama od 12 do 69 čine sastavni dio ovih financijskih izvješća.

IZVJEŠĆE O SVEOBUH VATNOJ DOBITI

U tisućama KM	Bilješka	Za godinu koja je završila 31. prosinca	
		2019.	2018.
NETO DOBIT ZA GODINU		22.575	8.431
Ostala sveobuhvatna dobit			
<i>Stavke koje su ili koje se mogu naknadno prenijeti u dobit ili gubitak:</i>			
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit			
Neto promjena u fer vrijednosti tijekom godine	14	77.863	(6.390)
Neto promjena u rezerviranjima za očekivane kreditne gubitke priznana u dobit ili gubitak tijekom godine	29.1.1.	(7.598)	7.301
Reklasificiranje u dobit ili gubitak od prodaje dužničkih instrumenata	6	(238)	(4.277)
		<u>70.027</u>	<u>(3.366)</u>
Monetarno zlato			
Neto promjena u fer vrijednosti tijekom godine	15	44.092	6.138
		<u>44.092</u>	<u>6.138</u>
Ukupno ostala sveobuhvatna dobit		114.119	2.772
UKUPNO SVEOBUH VATNA DOBIT ZA GODINU		<u>136.694</u>	<u>11.203</u>

Bilješke na stranicama od 12 do 69 čine sastavni dio ovih financijskih izvješća.

IZVJEŠĆE O FINANCIJSKOM POLOŽAJU

U tisućama KM	Bilješka	31. prosinca 2019.	Na dan 31. prosinca 2018.
IMOVINA			
Strana valuta u gotovini	12	322.599	274.099
Depoziti kod inozemnih banaka	13	3.102.765	2.911.448
Dužnički instrumenti	14	8.917.413	8.225.439
Monetarno zlato	15	254.088	209.996
Specijalna prava vučenja u MMF-u	26, 31	230	2.236
Ostala imovina	16	11.457	10.554
Nekretnine i oprema	17	48.314	44.677
Nematerijalna imovina	17	1.563	1.342
Ostala ulaganja	18	27.813	27.813
UKUPNO IMOVINA		12.686.242	11.707.604
OBVEZE I KAPITAL			
OBVEZE			
Gotov novac u optjecaju	19	5.199.916	4.750.614
Depoziti banaka	20	5.743.619	5.523.290
Depoziti Vlade i ostalih javnih deponenata	21	880.675	709.367
Rezerviranja za obveze i troškove	22	1.394	1.259
Ostale obveze	23	4.097	3.227
Ukupno obveze		11.829.701	10.987.757
KAPITAL			
Početni kapital		25.000	25.000
Pričuve		831.541	694.847
Ukupno kapital	24	856.541	719.847
UKUPNO OBVEZE I KAPITAL		12.686.242	11.707.604

Bilješke na stranicama od 12 do 69 čine sastavni dio ovih financijskih izvješća.

IZVJEŠĆE O PROMJENAMA U KAPITALU

U tisućama KM	Početni kapital	Generalne pričuve (zadržana dobit)	Ostale pričuve	Rezerve fer vrijednosti za dužničke i vlasničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	Rezerviranja za očekivane kreditne gubitke	Rezerve fer vrijednosti za monetarno zlato	Ukupno pričuve	Ukupno kapital
Stanje na dan 1. siječnja 2019. godine	25.000	514.720	31.300	133.696	8.993	6.138	694.847	719.847
Ukupno sveobuhvatna dobit za godinu	-	22.575	-	77.677	(7.650)	44.092	136.694	136.694
Neto dobit za godinu (Bilješka 25)	-	22.575	-	-	-	-	22.575	22.575
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	77.677	(7.650)	44.092	114.119	114.119
<i>Neto nerealizirane pozitivne promjene u fer vrijednosti dužničkih instrumenata</i>	-	-	-	77.863	-	-	77.863	77.863
<i>Neto realizirane pozitivne promjene u fer vrijednosti dužničkih instrumenata prenesene u dobit ili gubitak</i>	-	-	-	(186)	-	-	(186)	(186)
<i>Neto otpuštanje rezerviranja za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente priznato u dobit ili gubitak</i>	-	-	-	-	(7.598)	-	(7.598)	(7.598)
<i>Neto otpuštanje rezerviranja za očekivane kreditne gubitke preneseno u dobit ili gubitak za prodane dužničke instrumente</i>	-	-	-	-	(52)	-	(52)	(52)
<i>Neto nerealizirane pozitivne promjene u fer vrijednosti monetarnog zlata</i>	-	-	-	-	-	44.092	44.092	44.092
Stanje na dan 31. prosinca 2019. godine	25.000	537.295	31.300	211.373	1.343	50.230	831.541	856.541

Bilješke na stranicama od 12 do 69 čine sastavni dio ovih financijskih izvješća.

IZVJEŠĆE O PROMJENAMA U KAPITALU (NASTAVAK)

U tisućama KM	Početni kapital	Generalne pričuve (zadržana dobit)	Ostale pričuve	Rezerve fer vrijednosti za dužničke i vlasničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	Rezerviranja za očekivane kreditne gubitke	Rezerve fer vrijednosti za finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju	Rezerve fer vrijednosti za monetarno zlato	Ukupno pričuve	Ukupno kapital
Stanje na dan 31. prosinca 2017. godine - iskazano	25.000	542.766	31.300	-	-	93.120	(39.551)	627.635	652.635
Utjecaj primjene MSFI 9	-	(36.477)	-	141.765	4.290	(93.120)	39.551	56.009	56.009
Stanje na dan 1. siječnja 2018. godine - prepravljeno	25.000	506.289	31.300	141.765	4.290	-	-	683.644	708.644
Ukupno sveobuhvatna dobit za godinu	-	8.431	-	(8.069)	4.703	-	6.138	11.203	11.203
Neto dobit za godinu (Bilješka 25)	-	8.431	-	-	-	-	-	8.431	8.431
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	(8.069)	4.703	-	6.138	2.772	2.772
Neto nerealizirane negativne promjene u fer vrijednosti dužničkih instrumenata	-	-	-	(6.390)	-	-	-	(6.390)	(6.390)
Neto realizirane pozitivne promjene u fer vrijednosti dužničkih instrumenata prenesene u dobit ili gubitak	-	-	-	(1.679)	-	-	-	(1.679)	(1.679)
Neto povećanje rezerviranja za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente priznato u dobit ili gubitak	-	-	-	-	7.301	-	-	7.301	7.301
Neto otpuštanje rezerviranja za očekivane kreditne gubitke preneseno u dobit ili gubitak za prodane dužničke instrumente	-	-	-	-	(2.598)	-	-	(2.598)	(2.598)
Neto nerealizirane pozitivne promjene u fer vrijednosti monetarnog zlata	-	-	-	-	-	-	6.138	6.138	6.138
Stanje na dan 31. prosinca 2018. godine	25.000	514.720	31.300	133.696	8.993	-	6.138	694.847	719.847

Bilješke na stranicama od 12 do 69 čine sastavni dio ovih financijskih izvješća.

IZVJEŠĆE O NOVČANIM TOKOVIMA

Za godinu koja je završila
31. prosinca

U tisućama KM	Bilješka	2019.	2018.
NOVČANI TOKOVI OD OPERATIVNIH AKTIVNOSTI			
Neto dobit za godinu		22.575	8.431
Prilagođeno za:			
Kamatne prihode	4	(51.178)	(48.186)
Kamatne rashode	4	26.358	24.393
Neto (smanjenje) / povećanje u rezerviranjima za očekivane kreditne gubitke	11	(9.409)	8.175
Neto realizirane (dobitke) od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	6	(238)	(4.277)
Neto (dobitke) od tečajnih razlika	7	(267)	(151)
Prihode od donacija	8	(98)	(144)
Neto povećanje / (smanjenje) u rezerviranjima za obveze i troškove	9, 22	277	(222)
Neto gubitak / (dobitak) od otuđenja nekretnina i opreme		8	(3)
Prihod od dividende priznan u dobit ili gubitak	8	(623)	(589)
Troškove amortizacije	17	2.446	2.426
Neto novčani tokovi od operativnih aktivnosti prije promjena na poslovnoj imovini i obvezama		(10.149)	(10.147)
Promjene na poslovnoj imovini i obvezama			
Smanjenje / (povećanje) oročenih depozita kod inozemnih banaka		584.828	(640.581)
(Povećanje) dužničkih instrumenata		(614.111)	(757.972)
(Povećanje) / smanjenje ostale imovine		(882)	1.214
Povećanje gotovog novca u optjecaju		449.302	431.254
Povećanje depozita od banaka, Vlade i ostalih javnih deponenata		392.941	575.397
Povećanje / (smanjenje) ostalih obveza		938	(566)
Isplate po osnovi rezerviranja za obveze i troškove	22	(142)	(169)
Naplaćena kamata		49.875	47.672
Plaćena kamata		(25.586)	(22.250)
Neto novac od operativnih aktivnosti		827.014	(376.148)
NOVČANI TOKOVI OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI			
Priljevi od prodaje nekretnina i opreme		-	5
Kupovine nekretnina, opreme i nematerijalne imovine		(6.311)	(1.910)
Primitljena dividenda		623	589
Neto novac od investicijskih aktivnosti		(5.688)	(1.316)

IZVJEŠĆE O NOVČANIM TOKOVIMA (NASTAVAK)

U tisućama KM	Bilješka	Za godinu koja je završila 31. prosinca	
		2019.	2018.
NOVČANI TOKOVI OD FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI			
Raspodjela dobiti u državni proračun		-	(7.311)
Neto novac od financijskih aktivnosti		-	(7.311)
Efekti promjena u ispravci vrijednosti za očekivane kreditne gubitke na novac i novčane ekvivalente		990	(336)
Efekti tečajnih promjena na novac i novčane ekvivalente		296	187
Neto povećanje / (smanjenje) novca i novčanih ekvivalenata		822.612	(384.924)
Novac i novčani ekvivalenti na dan 1. siječnja		1.676.360	2.061.284
Novac i novčani ekvivalenti na dan 31. prosinca	26	2.498.972	1.676.360

Bilješke na stranicama od 12 do 69 čine sastavni dio ovih financijskih izvješća.

BILJEŠKE UZ FINACIJSKA IZVJEŠĆA

1. OSNOVNE INFORMACIJE

Centralna banka Bosne i Hercegovine („Centralna banka“) je vrhovna monetarna vlast države Bosne i Hercegovine („BiH“). Njen status je definiran Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine („Zakon o Centralnoj banci“), koji je usvojila Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine 20. lipnja 1997. godine, sukladno Općem okvirnom sporazumu za mir u Bosni i Hercegovini.

Centralna banka je počela sa radom 11. kolovoza 1997. godine.

Centralna banka posluje preko Centralnog ureda, tri glavne jedinice sa sjedištem u Sarajevu, Mostaru i Banjoj Luci i dvije filijale, jedna u Brčkom i druga na Palama, a koja je pod nadležnošću Glavne jedinice u Banjoj Luci.

Sjedište Centralnog ureda Centralne banke je u Sarajevu, Maršala Tita broj 25.

Osnovni cilj Centralne banke je da postigne i održi stabilnost domaće valute tako što izdaje domaću valutu sukladno sa pravilom valutnog odbora. Pravilo valutnog odbora, definirano Zakonom o Centralnoj banci, podrazumijeva da se domaća valuta izdaje samo uz puno pokriće u slobodno konvertibilnim deviznim sredstvima. Pored toga, Centralna banka ima obvezu da, na zahtjev, bez ograničenja kupuje i prodaje konvertibilnu marku (KM) za euro (EUR) po službenom deviznom tečaju u iznosu 1,95583 KM = 1 EUR, koji je određen Zakonom o Centralnoj banci.

Zadaci Centralne banke, definirani Zakonom o Centralnoj banci, uključuju:

- definiranje, usvajanje i kontroliranje monetarne politike BiH putem izdavanja domaće valute po propisanom deviznom tečaju uz puno pokriće u slobodno konvertibilnim deviznim sredstvima;
- držanje i upravljanje službenim deviznim pričuvama Centralne banke na siguran i profitabilan način;
- uspostavljanje i održavanje odgovarajućih platnih i obračunskih sustava;
- izdavanje propisa i smjernica za ostvarivanje djelatnosti Centralne banke, u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci;
- koordiniranje djelatnosti agencija za bankarstvo nadležnih za izdavanje bankarskih licenci i superviziju banaka;
- primanje depozita od državnih i javnih institucija BiH i depozita od komercijalnih banaka u cilju ispunjavanja zahtjeva za obveznom pričuvom;
- stavljanje u optjecaj i povlačenje iz optjecaja domaće valute, uključujući novčanice i kovanice zakonskog sredstva plaćanja, pridržavajući se strogo pravila valutnog odbora;
- sudjelovanje u radu međunarodnih organizacija koje rade na jačanju financijske i ekonomske stabilnosti zemlje;
- zastupanje BiH u međunarodnim organizacijama o pitanjima monetarne politike.

U okviru svojih ovlaštenja, utvrđenih Zakonom o Centralnoj banci, Centralna banka je potpuno neovisna od entiteta, javnih agencija i bilo kojih drugih organa u izvršavanju svojih ciljeva i zadataka.

1. OSNOVNE INFORMACIJE (NASTAVAK)

Najviši organ Centralne banke je Upravno vijeće koje je nadležno za utvrđivanje monetarne politike i kontrolu njezina sprovođenja, organizaciju i strategiju Centralne banke, u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci.

Upravu Centralne banke čine guverner i viceguverneri, koje imenuje guverner uz odobrenje Upravnog vijeća. Uprava operativno rukovodi poslovanjem Centralne banke.

U skladu sa Zakonom o Centralnoj banci, sva ovlaštenja koja nisu specifično dana Upravnom vijeću dodjeljuju se guverneru.

Centralna banka je uspostavila Revizorski komitet od tri neovisna člana koji su imenovani od strane Upravnog vijeća. Revizorski komitet je nadležan da nadgleda proces finansijskog izvještavanja Centralne banke, proces vanjske revizije godišnjih finansijskih izvješća i proces izbora neovisnih revizora Centralne banke. U cilju nadgledanja i održavanja odgovarajućeg okvira za upravljanje rizikom u Centralnoj banci, Revizorski komitet, također, procjenjuje adekvatnost i efikasnost internih kontrola i procedura kao instrumenata za upravljanje rizikom kao i funkcija interne revizije.

Tijekom 2018. i 2019. godine, uključujući i razdoblje do datuma izdavanja ovog izvješća, članove Upravnog vijeća, Uprave i Revizorskog komiteta čine:

Upravno vijeće

dr. Senad Softić	predsjedatelj
mr. Ankica Kolobarić	član
mr. Šerif Isović	član
mr. Trivo Marinković	član (do 19. lipnja 2019. i od 19. srpnja 2019. do 4. listopada 2019.)
dr. Ljubiša Vladušić	član (do 19. lipnja 2019. i od 19. srpnja 2019. do 4. listopada 2019.)

Uprava

dr. Senad Softić	guverner
mr. Ernadina Bajrović	viceguverner
dr. Milica Lakić	viceguverner
Želimira Raspudić	viceguverner

Revizorski komitet

dr. Elvir Čizmić	član (od 1. rujna 2018.)
dr. Sead Kreso	član (do 31. kolovoza 2018.)
dr. Mila Gadžić	član
Radomir Repija	član

2. OSNOVA ZA PRIPREMU

2.1. Izjava o usklađenosti

Financijska izvješća Centralne banke pripremljena su u skladu sa Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja („MSFI“), objavljenim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde („OMRS“).

2.2. Osnova za mjerenje

Ova financijska izvješća su pripremljena na osnovi povijesnog troška, izuzev za sljedeće značajne stavke:

Stavka	Osnova mjerenja
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	fer vrijednost
Monetarno zlato	fer vrijednost

2.3. Funkcionalna i izvještajna valuta

Financijska izvješća Centralne banke prikazana su u državnoj valuti BiH koju predstavlja KM. Sve financijske informacije su zaokružene na najbližu tisuću (ukoliko nije drugačije navedeno).

2.4. Standardi, tumačenja i izmjene postojećih standarda na snazi u tekućem razdoblju

Sljedeći standardi, izmjene postojećih standarda i tumačenja, izdani od OMRS, na snazi su za tekuće razdoblje:

- MSFI 16: „Najmovi“ (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na ili nakon 1. siječnja 2019. godine),
- IFRIC tumačenje 23: „Neizvjesnost u pogledu postupanja s porezom na dobit“ (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na ili nakon 1. siječnja 2019. godine),
- Izmjene MSFI 9: „Financijski instrumenti – Karakteristike prijevremene otplate sa negativnom naknadom“ (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na ili nakon 1. siječnja 2019. godine),
- Izmjene MRS 28: „Ulaganja u pridružene subjekte i zajedničke pothvate – Dugoročni udjeli u pridruženim subjektima i zajedničkim pothvatima“ (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na ili nakon 1. siječnja 2019. godine),
- Ciklus godišnjih poboljšanja MSFI standarda za 2015.-2017. (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na ili nakon 1. siječnja 2019. godine),
- Izmjene MRS 19: „Primanja uposlenih – Izmjene, ograničenja ili izmirenja plana“ (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na ili nakon 1. siječnja 2019. godine).

Primjena ovih standarda, izmjena i tumačenja nema značajan utjecaj na financijska izvješća Centralne banke u tekućem razdoblju.

2. OSNOVA ZA PRIPREMU (NASTAVAK)

2.5. Standardi i tumačenja koji su objavljeni, a još nisu u uporabi

Na dan izdavanja ovih financijskih izvješća, sljedeći standardi, izmjene postojećih standarda i tumačenja su objavljeni od strane OMRS, ali nisu još na snazi i nisu ranije usvojeni od strane Centralne banke:

- Izmjene odredbi Konceptualnog okvira u MSFI standardima (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na ili nakon 1. siječnja 2020. godine),
- Izmjene MSFI 3: „Poslovne kombinacije – Definicija biznisa“ (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na ili nakon 1. siječnja 2020. godine),
- Izmjene MRS 1: „Prezentiranje financijskih izvješća“ i MRS 8: „Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške – definicija značajnosti“ (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na ili nakon 1. siječnja 2020. godine),
- MSFI 17: „ Ugovori o osiguranju“ (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na ili nakon 1. siječnja 2021. godine),
- Izmjene MSFI 9: „Financijski instrumenti“ i MSFI 7: „Financijski instrumenti: Objavljivanja – Reforma referentne vrijednosti kamatne stope“ (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na ili nakon 1. siječnja 2022. godine),
- Izmjene MRS 1: „Prezentiranje financijskih izvješća – Klasificiranje obveza na tekuće i dugoročne“ (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na ili nakon 1. siječnja 2022. godine).

Centralna banka je izabrala da ne usvoji ove standarde, izmjene i tumačenja prije nego oni stupe na snagu. Centralna banka predviđa da usvajanje ovih standarda, izmjena i tumačenja neće imati značajan utjecaj na financijska izvješća Centralne banke.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

Računovodstvene politike dane u nastavku su se kontinuirano primjenjivale na sva razdoblja prikazana u ovim financijskim izvješćima.

3.1. Priznavanje prihoda i rashoda

3.1.1. Prihodi i rashodi od kamata

Efektivna kamatna stopa

Prihodi i rashodi od kamata priznaju se u dobit ili gubitak primjenom metode efektivne kamatne stope. „Efektivna kamatna stopa“ je stopa koja točno diskontira procijenjena buduća novčana plaćanja i primitke kroz očekivani vijek trajanja financijskog instrumenta na:

- bruto knjigovodstvenu vrijednost financijske imovine ili
- amortizirani trošak financijske obveze.

„Amortizirani trošak“ financijske imovine ili financijske obveze je iznos po kojem se financijska imovina ili financijska obveza mjeri prilikom početnog priznavanja, umanjen za otplatu glavnice, uvećan ili umanjen za kumuliranu amortizaciju primjenom metode efektivne kamatne stope svih razlika između početnog iznosa i, za financijsku imovinu, usklađen za svaku ispravku vrijednosti za očekivane kreditne gubitke.

Bruto knjigovodstvena vrijednost financijske imovine je amortizirani trošak financijske imovine prije usklađenja za ispravku vrijednosti za očekivane kreditne gubitke.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.1. Priznavanje prihoda i rashoda (nastavak)

3.1.1. Prihodi i rashodi od kamata (nastavak)

Prilikom izračuna efektivne kamatne stope za financijske instrumente, Centralna banka procjenjuje buduće novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorne uvjete financijskog instrumenta, ali isključujući očekivane kreditne gubitke. Obračun uključuje sve naknade i plaćene ili primljene iznose između Centralne banke i druge strane koji su sastavni dio efektivne kamatne stope, transakcijske troškove i sve druge diskonte ili premije.

Metoda efektivne kamatne stope je metoda izračunavanja amortiziranog troška (bruto knjigovodstvene vrijednosti) financijske imovine ili financijske obveze i raspoređivanja i priznavanja prihoda i rashoda od kamata u dobit ili gubitak tijekom određenog razdoblja.

Prihodi od kamata obračunani uporabom metode efektivne kamatne stope uključuju prihode od kamata na financijsku imovinu po amortiziranom trošku i na financijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Obračunana kamata na financijsku imovinu sa negativnom kamatnom stopom priznaje se kao rashod od kamata u dobit ili gubitak i nastaje po osnovi depozita kod inozemnih banaka i dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Obračunana kamata na financijske obveze sa negativnom kamatnom stopom priznaje se kao prihod od kamata u dobit ili gubitak i nastaje po osnovi depozita domaćih komercijalnih banaka.

3.1.2. Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi od naknada i provizija zarađeni pružanjem usluga Centralne banke priznaju se u dobit ili gubitak u trenutku pružanja usluge. Centralna banka obračunava prihode od naknada i provizija u skladu sa definiranim tarifama za svoje usluge.

Rashodi od naknada i provizija nastaju po osnovi naknada plaćenih za inozemne platne transakcije i priznaju se u dobit ili gubitak kada je usluga primljena.

3.1.3. Transakcije u stranim valutama i tečajne razlike

Prilikom početnog priznavanja transakcije u stranim valutama evidentiraju se u KM primjenjujući na iznos u stranoj valuti promptni devizni tečaj između KM i strane valute na datum transakcije.

Monetarne stavke iskazane u stranim valutama preračunavaju se u KM po tečaju Centralne banke važećem na datum izvještavanja. Nemonetarne stavke iskazane u stranim valutama mjerene po povijesnom trošku preračunavaju se po tečaju važećem na datum transakcije. Nemonetarne stavke iskazane u stranim valutama mjerene po fer vrijednosti preračunavaju se koristeći tečaj koji je bio važeći na datum mjerenja fer vrijednosti.

Tečajne razlike proizašle iz transakcija monetarnih stavki ili iz preračunavanja monetarnih stavki po tečajevima različitim od onih po kojima su početno priznane u tekućem ili u prethodnim izvještajnim razdobljima, priznaju se u dobit ili gubitak kada nastanu. Zbog pravila valutnog odbora, ne postoje tečajne razlike od monetarnih stavki denominiranih u EUR valuti.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.1. Priznavanje prihoda i rashoda (nastavak)

3.1.3. Transakcije u stranim valutama i tečajne razlike (nastavak)

Srednji tečajevi najznačajnijih valuta dani su u nastavku:

Srednji tečaj:	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2018.
	KM	KM
USD	1,747994	1,707552
SDR	2,417171	2,374847

3.1.3. Prihod od dividende

Prihod od dividende na vlasničke instrumente priznaje se u dobit ili gubitak kada se uspostavi pravo Centralne banke da prima dividendu.

3.2. Finansijska imovina i finansijske obveze

3.2.1. Priznavanje i početno mjerenje finansijske imovine i finansijskih obveza

Finansijska imovina i finansijske obveze se priznaju u izvješću o finansijskom položaju kada, i samo kada, Centralna banka postane jedna od ugovornih strana na koju se primjenjuju ugovorni uvjeti finansijske imovine ili obveza.

Finansijska imovina i finansijske obveze se početno mjere po fer vrijednosti. Transakcijski troškovi direktno povezani sa stjecanjem ili izdavanjem finansijske imovine ili finansijskih obveza, osim za imovinu i obveze koji se klasificiraju po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, se dodaju u ili oduzimaju od fer vrijednosti finansijske imovine ili finansijskih obveza prilikom početnog priznavanja po potrebi. Transakcijski troškovi direktno povezani sa stjecanjem finansijske imovine ili finansijskih obveza po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak se priznaju direktno u dobit ili gubitak.

Sva finansijska imovina se početno priznaje na datum podmirenja, a to je datum kada Centralna banka stekne imovinu ili se imovina isporuči Centralnoj banci.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.2. Financijska imovina i financijske obveze (nastavak)

3.2.2. Klasificiranje i naknadno mjerenje

3.2.2.1. Financijska imovina

Centralna banka može klasificirati svoju financijsku imovinu u sljedeće kategorije mjerenja:

- Fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit
- Amortizirani trošak
- Fer vrijednost kroz dobit ili gubitak.

Na datume izvještavanja, Centralna banka nije imala financijsku imovinu koja spada u kategoriju po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

Klasificiranje financijske imovine određeno je:

- Poslovnim modelom Centralne banke za upravljanje financijskom imovinom
- Karakteristikama ugovornih novčanih tokova financijske imovine.

Poslovni model

Poslovni model označava način na koji Centralna banka upravlja svojom imovinom sa ciljem generiranja novčanih tokova. To znači, da li je cilj Centralne banke postignut samo prikupljanjem ugovornih novčanih tokova držanjem ili Centralna banka prikuplja ugovorne novčane tokove držanjem i prodajom imovine. Ukoliko ništa od navedenog nije primjenjivo, onda se financijska imovina klasificira kao dio „Ostalog“ poslovnog modela i mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak. Na datume izvještavanja Centralna banka upravlja svojom imovinom kroz sljedeće poslovne modele:

1. Model „držanje radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova“ za financijsku imovinu koja generira ugovorne novčane tokove u tijeku svog životnog vijeka i
2. Model „držanje radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova i prodaje“ za financijsku imovinu koja generira ugovorne novčane tokove u tijeku svog životnog vijeka kao i prodajom.

Upravljanje ugovornim novčanim tokovima po osnovi dužničkih instrumenata može se vršiti kroz oba poslovna modela. Na datume izvještavanja cilj Centralne banke je da se za sve dužničke instrumente stranih vlada prikupljanje ugovornih novčanih tokova vrši držanjem i prodajom.

Za financijsku imovinu kojom se upravlja kroz ove modele, Centralna banka procjenjuje da li su ugovorni novčani tokovi financijske imovine samo plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice. Ova procjena se radi na razini portfelja iz razloga što je ta razina najbolji odraz načina upravljanja imovinom. U svrhu procjene, „glavnica“ se definira kao fer vrijednost financijske imovine prilikom početnog priznavanja. „Kamata“ se definira kao naknada za vremensku vrijednost novca, kreditni rizik povezan sa nepodmirenim iznosom glavnice tijekom određenog razdoblja i ostale rizike i troškove povezane sa držanjem financijske imovine.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.2. Finansijska imovina i finansijske obveze (nastavak)

3.2.2. Klasificiranje i naknadno mjerenje (nastavak)

3.2.2.1. Finansijska imovina (nastavak)

Za potrebe procjene da li su ugovorni novčani tokovi „plaćanje samo glavnice i kamate”, Centralna banka uzima u obzir ugovorne novčane tokove instrumenta. Samo ona finansijska imovina koja zadovoljava zahtjeve „plaćanje samo glavnice i kamate” može se klasificirati u kategoriju finansijske imovine koja se mjeri po amortiziranom trošku ili finansijske imovine koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Prilikom početnog priznavanja finansijska imovina Centralne banke se priznaje po: amortiziranom trošku ili po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit na osnovi procjene poslovnog modela Centralne banke. Finansijska imovina zadovoljava zahtjev „plaćanje samo glavnice i kamate” na datume izvještavanja.

Finansijska imovina po amortiziranom trošku

Finansijska imovina se mjeri po amortiziranom trošku ako imovina zadovoljava sljedeće uvjete:

- drži se u okviru poslovnog modela čiji je cilj držanje finansijske imovine kako bi se prikupili ugovorni novčani tokovi i
- ugovornim uvjetima finansijske imovine novčani tokovi nastaju na određeni datum i samo su plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice.

Nakon početnog priznavanja, finansijska imovina se mjeri po amortiziranom trošku koristeći metodu efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrijednost imovine. Efekti naknadnog mjerenja finansijske imovine po amortiziranom trošku se priznaju u dobit ili gubitak kao prihod ili rashod od kamate u razdoblju kada su nastali.

Na datume izvještavanja u ovu kategoriju finansijskih instrumenata spadaju žiro računi Centralne banke, strana valuta u gotovini, depoziti u inozemnim bankama, specijalna prava vučenja u MMF-u i ostala finansijska imovina.

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ako imovina zadovoljava sljedeće uvjete:

- drži se u okviru poslovnog modela čiji je cilj postignut naplatom ugovornih novčanih tokova i prodajom finansijske imovine i
- ugovornim uvjetima finansijske imovine novčani tokovi nastaju na određeni datum i samo su plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.2. Finansijska imovina i finansijske obveze (nastavak)

3.2.2. Klasificiranje i naknadno mjerenje (nastavak)

3.2.2.1. Finansijska imovina (nastavak)

Dužnički instrumenti

Nakon početnog priznavanja, dužnički instrumenti se mjere po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit koristeći metodu efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrijednost imovine i usklađuju se sa fer vrijednosti instrumenta na svaki datum izvještavanja. Tijekom razdoblja držanja, efekti naknadnog mjerenja dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit priznaju se na sljedeći način:

- Prihodi ili rashodi od kamata priznaju se u dobit ili gubitak u razdoblju kada su nastali
- Usklađivanja fer vrijednosti priznaju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u razdoblju kada su nastali.

Prilikom prestanka priznavanja dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, kumulirani dobitak ili gubitak prethodno priznan u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti reklasificira se iz kapitala u dobit ili gubitak, uključujući prethodno priznane dobitke ili gubitke od umanjenja.

Na datume izvještavanja dužnički instrumenti Centralne banke pripadaju ovoj kategoriji finansijskih instrumenata.

Vlasnički instrumenti

Centralna banka je napravila neopoziv izbor da u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti prikaže naknadne promjene fer vrijednosti vlasničkih instrumenata koji se ne drže za trgovanje zbog svojih specifičnih karakteristika i nepostojanja aktivnog tržišta za njihovo trgovanje. Vlasnički instrumenti su početno priznani po trošku stjecanja za koji se smatra da odgovara njihovoj fer vrijednosti.

Na datume izvještavanja, sve vlasničke instrumente Centralne banke po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit čine dionice Banke za međunarodne namire (BIS) i SWIFT dionice.

3.2.2.2. Finansijske obveze

Centralna banka klasificira sve svoje finansijske obveze kao mjerene po amortiziranom trošku koristeći metodu efektivne kamatne stope. Prihod ili rashod od kamate od finansijskih obveza mjerenih po amortiziranom trošku priznaje se u dobit ili gubitak.

Finansijske obveze mjerene po amortiziranom trošku uključuju gotov novac u optjecaju, depozite domaćih banaka, depozite Vlade i ostalih javnih deponenata i ostale finansijske obveze.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.2. Financijska imovina i financijske obveze (nastavak)

3.2.3. Umanjenje financijske imovine

Zahtjevi za umanjnjem financijske imovine koriste više informacija po principu pogleda unaprijed za priznavanje očekivanih kreditnih gubitaka. Instrumenti koji potpadaju pod ove zahtjeve odnose se na financijsku imovinu mjerenu po amortiziranom trošku odnosno depozite kod inozemnih banaka, specijalna prava vučenja u MMF-u i dužničke instrumente mjerene po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Centralna banka koristi pojednostavljeni pristup u izračunu očekivanih kreditnih gubitaka za ostala potraživanja. Vlasnički instrumenti mjereni po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit nisu predmetom umanjenja vrijednosti.

Centralna banka priznaje ispravku vrijednosti za ove gubitke na svaki datum izvještavanja. Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka odražava:

- Objektivni i ponderirano vjerojatan iznos koji se određuje procjenom više mogućih ishoda,
- Vremensku vrijednost novca i
- Razumne i korisne informacije koje su na raspolaganju bez dodatnih troškova ili napora na datum izvještavanja o prošlim događajima, trenutnim uvjetima i predviđanjima o budućim ekonomskim uvjetima.

Bilješka 29.1. pruža više informacija o načinu mjerenja očekivanih kreditnih gubitaka.

Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke obračunava se i prikazuje u izvješću o financijskom položaju kako slijedi:

- Financijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku: Očekivani kreditni gubici obračunavaju se na bruto knjigovodstvenu vrijednost imovine i evidentiraju kao odbitna stavka bruto knjigovodstvene vrijednosti imovine i
- Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit: Očekivani kreditni gubici obračunavaju se na bruto knjigovodstvenu vrijednost imovine, ali se ispravka vrijednosti priznaje u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti i ne umanjuje knjigovodstvenu vrijednost financijske imovine u izvješću o financijskom položaju.

Dobici i gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se u dobit ili gubitak, neovisno od klasificiranja financijske imovine na svaki datum izvještavanja.

3.2.3. Prestanak priznavanja financijske imovine i financijskih obveza

Centralna banka prestaje priznavati financijsku imovinu samo onda kada ugovorna prava na novčane primitke od imovine isteknu ili kada Centralna banka prenese financijsku imovinu i suštinski sve rizike i koristi od vlasništva imovine na drugi subjekt.

Centralna banka prestaje priznavati financijske obveze kada, i samo kada, su obveze Centralne banke izmirene, otkazane ili su istekle.

3.3. Monetarno zlato

Monetarno zlato je dio deviznih pričuva Centralne banke i klasificirano je kao financijska imovina. Monetarno zlato se početno priznaje po fer vrijednosti, uključujući transakcijske troškove koji se neposredno mogu pripisati stjecanju monetarnog zlata.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.3. Monetarno zlato (nastavak)

Nakon početnog priznavanja, monetarno zlato se naknadno mjeri po fer vrijednosti. Nerealizirani dobiti i gubici koji proizlaze iz promjena fer vrijednosti, a po osnovi promjena u cijeni monetarnog zlata, priznaju se na računu rezervi fer vrijednosti u okviru ostale sveobuhvatne dobiti. U slučaju da nerealizirani gubici prelaze stanje rezervi fer vrijednosti za monetarno zlato na kraju financijske godine, Centralna banka će odbiti taj iznos od dobiti za to razdoblje.

Prilikom prodaje zlata, nerealizirani dobiti i gubici iz ostale sveobuhvatne dobiti se prenose u dobit ili gubitak.

Fer vrijednost monetarnog zlata se iskazuje u EUR valuti, prevodeći ga po fiksnom tečaju KM na izvještajni datum i mjeri se po zadnjoj kotiranoj poslijepodnevnoj cijeni jedne unce zlata (Oz) na izvještajni datum.

3.4. Prebijanje

Financijska imovina i obveze se prebijaju i neto iznos se iskazuje u izvješću o financijskom položaju na neto principu samo kada postoji zakonski provedivo pravo za prebijanjem priznanih iznosa i kada postoji namjera za prikazivanjem i podmirivanjem transakcija na neto osnovi.

Prihodi i rashodi se prikazuju na neto osnovi samo kada to dopušta određeni MSFI, ili za one dobitke i gubitke koji proizlaze iz grupe sličnih transakcija.

3.5. Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti za potrebe izvještavanja o novčanim tokovima sastoje se od sljedećih kategorija: žiro računi, strana valuta u gotovini, devizni depoziti po viđenju, devizni depoziti sa rokom dospijeca do tri mjeseca ili kraće od datuma stjecanja i specijalna prava vučenja u MMF-u.

3.6. Nekretnine, oprema i nematerijalna imovina

Nekretnine, oprema i nematerijalna imovina je imovina nabavljena iz vlastitih sredstava Centralne banke i novčanih i nenovčanih donacija.

Nekretnine, oprema i nematerijalna imovina iskazuju se po povijesnom trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Trošak uključuje kupovnu cijenu i sve troškove koji su neposredno povezani sa dovođenjem imovine u radno stanje za namjeravanu uporabu. Održavanje i popravke, zamjene te poboljšanja manjeg značaja priznaju se kao rashod kad su nastali. Značajna poboljšanja i zamjene se kapitaliziraju.

Imovina u pripremi iskazana je po trošku nabave uključujući troškove fakturirane od trećih osoba. Nakon završetka, svi akumulirani troškovi imovine prebacuju se na odgovarajuću kategoriju nekretnina, opreme i nematerijalne imovine na koje se naknadno primjenjuju odgovarajuće stope amortizacije.

Amortizacija se obračunava na sve nekretnine, opremu i nematerijalnu imovinu osim na zemljište i imovinu u pripremi prema linearnoj metodi po propisanoj stopi koja je utvrđena za postupno otpisivanje troška nabave imovine kroz njen procijenjeni korisni vijek trajanja. Procijenjene stope amortizacije za 2018. i 2019. godinu su dane kako slijedi:

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.6. Nekretnine, oprema i nematerijalna imovina (nastavak)

Softver	20,0%
Druga nematerijalna imovina	20,0%
Zgrade	1,3% do 4,0%
Oprema	11,0% do 20,0%
Namještaj	10,0% do 12,5%
Vozila	15,5%

Dobici i gubici od otuđenja nekretnina, opreme i nematerijalne imovine priznaju se u dobit ili gubitak.

Korisni vijek trajanja nekretnina, opreme i nematerijalne imovine se preispituje i prilagođava na godišnjoj razini minimalno, ako je potrebno i primjenjuje se prospektivno.

3.7. Umanjenje vrijednosti nefinancijske imovine

Knjigovodstvena vrijednost nefinancijske imovine Centralne banke se pregleda na svaki datum izvještavanja u svrhu ocjenjivanja postoje li naznake umanjenja vrijednosti. Ukoliko postoje, procjenjuje se nadoknativa vrijednost imovine. Gubitak od umanjenja vrijednosti se priznaje uvijek kada knjigovodstvena vrijednost imovine ili jedinica koje stvaraju novac prelazi njenu nadoknadivu vrijednost. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se u dobit ili gubitak.

Nadoknativa vrijednost ostale imovine je veća vrijednost pri uspoređivanju njene uporabne vrijednosti u odnosu na fer vrijednost, umanjena za troškove prodaje. U procjenjivanju uporabne vrijednosti, očekivani budući novčani tokovi se diskontiraju na sadašnju vrijednost koristeći diskontnu stopu prije oporezivanja koja odražava trenutna tržišna očekivanja vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za tu imovinu. Za imovinu koja ne generira neovisne novčane priljeve, nadoknadivi iznos se određuje za jedinicu koja stvara novac kojoj imovina pripada.

Gubitak od umanjenja se ukida ukoliko je došlo do promjena u procjenama korištenim u određivanju nadoknadivog iznosa. Gubitak od umanjenja se ukida samo u mjeri u kojoj knjigovodstvena vrijednost imovine ne prelazi knjigovodstvenu vrijednost koja bi se mogla odrediti, bez amortizacije, da nije bilo prethodno priznanog gubitka od umanjenja vrijednosti te imovine.

3.8. Rezerviranja za obveze i troškove

Rezerviranja se priznaju kada Centralna banka, kao posljedicu prošlog događaja, ima sadašnju zakonsku ili izvedenu obvezu za koju je vjerojatno da će biti potreban odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi radi podmirenja obveze i iznos obveze se može pouzdano procijeniti. Rezerviranja se utvrđuju diskontiranjem očekivanih budućih novčanih tokova koristeći stopu koja odražava trenutnu tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za tu obvezu.

Rezerviranja za obveze i troškove održavaju se na razini koju Uprava Centralne banke smatra dovoljnom za pokrivanje nastalih gubitaka. Uprava određuje adekvatnost rezerviranja na osnovi uvida u pojedine stavke, tekuće ekonomske uvjete, karakteristike rizika određenih kategorija transakcija kao i ostale relevantne čimbenike.

Rezerviranja se ukidaju samo za one troškove za koje je rezerviranje izvorno priznato. Ako odliv ekonomskih koristi za podmirenje obveza više nije vjerojatan, rezerviranje se ukida.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.9. Donacije

Donacije za imovinu, a koje obuhvataju i nenovčane donacije, početno se priznaju kao odgođeni prihod po fer vrijednosti koji se priznaje kao prihod od donacije na sustavnoj osnovi tijekom razdoblja korisnog vijeka te imovine. Donacije koje Centralna banka dobije kao kompenziranje za troškove priznaju se sustavno u dobit ili gubitak kao prihod od donacije u istom razdoblju u kojem su priznani i troškovi.

3.10. Porezi

Centralna banka je obvezna da plaća porez na dodanu vrijednost za sve kupljene robe i usluge. Ova plaćanja su dio administrativnih i ostalih operativnih troškova Centralne banke. Prema zakonima o porezu na dobit (i Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske), Centralna banka je oslobođena od obveza plaćanja poreza na dobit.

3.11. Gotov novac u optjecaju

Centralna banka upravlja izdavanjem i povlačenjem domaćih novčanica i kovanica. Pripadajuća obveza za izdani gotov novac u optjecaju je evidentirana u izvješću o finansijskom položaju.

Prilikom povlačenja gotovog novca iz optjecaja, isti se priznaje kao obveza u okviru gotovog novca u optjecaju do formalnog roka povlačenja iz optjecaja. Iznosi koji nisu povučeni nakon formalnog roka za povlačenje iz optjecaja, priznaju se kao prihod.

Troškovi koji se odnose na proizvodnju i dizajn novčanica i kovanica početno su priznani kao odgođeni troškovi koji se naknadno amortizuju kroz ostale operativne troškove tijekom razdoblja od pet godina.

3.12. Domaći depoziti

Domaći depoziti uključuju depozite banaka i depozite Vlade i ostalih javnih deponenata. Ovi depoziti predstavljaju finansijske obveze Centralne banke koje se početno priznaju po fer vrijednosti i naknadno mjere po amortiziranom trošku. Domaći depoziti uključuju depozite domaćih komercijalnih banaka po osnovi politike obvezne pričuve Centralne banke, druge depozite banaka, depozite institucija BiH i drugih javnih državnih i entitetskih institucija. Uloga Centralne banke kao depozitara i, također, kao bankara, savjetnika i fiskalnog agenta je propisana Zakonom o Centralnoj banci.

3.13. Upravljanje sredstvima za i u ime trećih osoba

Centralna banka vodi određene račune u stranim valutama vezane uz sporazume između vlada BiH i njenih entiteta, te inozemnih vlada i finansijskih organizacija, kao i račune u stranim valutama državnih institucija i agencija te komercijalnih banaka za koje Centralna banka djeluje kao agent.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.14. Primanja uposlenih

Kratkoročna primanja uposlenih

Sukladno domaćim propisima, a u ime svojih uposlenih, Centralna banka uplaćuje porez na dohodak i doprinose za mirovinsko, invalidsko, zdravstveno osiguranje i osiguranje od neuposlenosti, na i iz plaće, koji se obračunavaju po zakonskim stopama tijekom godine od iznosa bruto plaće. Centralna banka plaća ove poreze i doprinose u korist institucija Federacije Bosne i Hercegovine (na federalnoj i kantonalnoj razini), Republike Srpske i Brčko distrikta.

Osim toga, naknade za topli obrok, prijevoz i regres isplaćuju se sukladno domaćim zakonskim zahtjevima. Ovi troškovi se priznaju u dobit ili gubitak u razdoblju u kojem su nastali.

Dugoročna primanja uposlenih

Prema domaćim zakonskim propisima, prilikom odlaska u mirovinu uposlenici Centralne banke imaju pravo na otpremninu, a po ispunjenju zakonskih uvjeta kao što su starost ili godine provedene u radnom odnosu, koja se u skladu sa internim aktima Centralne banke dodjeljuje u visini od šest redovnih mjesečnih plaća uposlenika isplaćenih u zadnjih šest mjeseci.

Takve isplate se tretiraju kao ostala dugoročna primanja uposlenih koja godišnje obračunava ovlašteni aktuar koristeći metod projicirane kreditne jedinice. Diskontna stopa koja se koristi za obračun obveze kreće se u rasponu kamatnih stopa domaćih korporativnih obveznica i vladinih obveznica koje postoje na tržištu.

3.15. Financijski aranžmani Bosne i Hercegovine sa Međunarodnim monetarnim fondom

Na osnovi finansijskih aranžmana sačinjenih krajem 2002. godine između BiH i Međunarodnog monetarnog fonda („MMF“), izvješće o finansijskom položaju Centralne banke sadrži sljedeće stavke koje se odnose na članstvo BiH u MMF-u: držanje specijalnih prava vučenja, obračunana kamata na takva držanja, MMF-ov račun br. 1 i MMF-ov račun br. 2.

Ostale aktivne i pasivne stavke koje se odnose na MMF, a koje pripadaju ili koje su odgovornost BiH, evidentirane su na posebnom povjerilačkom fondu u okviru izvanbilančne evidencije (pogledati također Bilješku 31).

3.16. Pretpostavke i izvori neizvjesnosti procjena

Priprema finansijskih izvješća u skladu sa MSFI zahtijeva od Uprave korištenje prosudbi, procjena i pretpostavki koji utječu na iskazane iznose imovine i obveza, kao i objavljivanje iznosa potencijalne imovine i obveza na izvještajni datum, te odgovarajuće iskazane iznose prihoda i rashoda za izvještajno razdoblje. Stvarni iznosi mogu se razlikovati od ovih procjena.

Procjene i uz njih vezane pretpostavke kontinuirano se razmatraju. Izmjene računovodstvenih procjena priznaju se u razdoblju u kojem je procjena izmijenjena ukoliko izmjena utječe samo na to razdoblje ili i u razdoblju izmjene i u budućim razdobljima, ako izmjena utječe i na tekuće i na buduća razdoblja.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.16. Pretpostavke i izvori neizvjesnosti procjena (nastavak)

Ključne pretpostavke i procjene vezane za materijalno značajne pozicije izvješća o finansijskom položaju su prikazane u nastavku:

Poslovni model

Bilješka 3.2.2.1.: Određivanje poslovnog modela u okviru kojeg se drži finansijska imovina i procjena ugovornih uvjeta finansijske imovine vezanih za zahtjev „plaćanje samo glavnice i kamate“. Ove procjene određuju klasificiranje finansijske imovine.

Umanjenje finansijske imovine

Centralna banka izračunava očekivane kreditne gubitke za određene klase finansijske imovine mjerene po amortiziranom trošku i dužničke instrumente mjerene po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Bilješka 29.1. opisuje pretpostavke korištene u određivanju ulaznih podataka u model za mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka, uključujući i zahtjev za budućim informacijama koje su korištene u izvještajnim razdobljima.

Fer vrijednost imovine i obveza

Poslovna politika Centralne banke je da objavi informacije o fer vrijednosti imovine ili obveza za koje postoje zvanične tržišne informacije ili se vrijednost može izračunati na osnovi alternativnih tehnika vrednovanja i kada se fer vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti. Po mišljenju rukovodstva Centralne banke, iznosi u finansijskim izvješćima odražavaju najvjerodostojniju i najkorisniju procjenu fer vrijednosti za potrebe finansijskog izvještavanja u skladu sa MSFI. Za više informacija o mjerenju fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obveza pogledati Bilješku 30.

Amortizacija i primijenjene stope amortizacije

Obračun amortizacije i stope amortizacije su zasnovani na procijenjenom ekonomskom korisnom vijeku trajanja nekretnina, opreme i nematerijalne imovine. Jednom godišnje Centralna banka procjenjuje ekonomski korisni vijek trajanja na osnovi trenutnih predviđanja.

4. NETO KAMATNI PRIHODI

U tisućama KM

	Za godinu koja završava 31. prosinca	
	2019.	2018.
Kamatni prihodi po osnovi:		
Dužničkih instrumenata (Bilješka 14)	40.042	42.334
Efekta negativne pasivne kamatne stope na depozite domaćih komercijalnih banaka	11.093	5.784
Depozita kod inozemnih banaka	29	37
Ostale finansijske imovine po amortiziranom trošku	14	31
Ukupno	51.178	48.186
Kamatni rashodi po osnovi:		
Efekata negativnih kamatnih stopa na dužničke instrumente (Bilješka 14)	(13.553)	(13.613)
Efekata negativnih kamatnih stopa na depozite kod inozemnih banaka	(12.805)	(10.780)
Ukupno	(26.358)	(24.393)
Neto kamatni prihodi	24.820	23.793

Osnovicu za obračun kamata na depozite komercijalnih banaka čine ukupni depoziti komercijalnih banaka na računima rezervi u desetodnevnom obračunskom razdoblju, koji se sastoje od iznosa obveznih pričuva i viška iznad obveznih pričuva.

Osnovicu za obračun obveznih pričuva komercijalnih banaka čine depoziti i pozajmljena sredstva, bez obzira na to u kojoj su valuti sredstva izražena. Također, utvrđena je jedinstvena stopa obvezne pričuve od 10% koju Centralna banka primjenjuje na osnovicu za obračun obvezne pričuve.

Na iznos sredstava obvezne pričuve Centralna banka ne obračunava naknadu, dok se na iznos sredstava iznad obvezne pričuve obračunava naknada koja je vezana za kamatnu stopu na stalno raspoloživu mogućnost deponiranja kod Europske središnje banke. Naknada na iznos sredstava iznad obvezne pričuve iznosila je 50% od kamatne stope na stalno raspoloživu mogućnost deponiranja kod Europske središnje banke do 1. svibnja 2019. godine. Počevši od 1. svibnja 2019. godine, naknada na iznos sredstava iznad obvezne pričuve se obračunava po kamatnoj stopi na stalno raspoloživu mogućnost deponiranja kod Europske središnje banke.

Efekti negativnih kamatnih stopa na depozite domaćih komercijalnih banaka su rezultat negativne kamatne stope na iznos sredstava iznad obvezne pričuve. Tijekom izvještajnih razdoblja naknade na iznos sredstava iznad obvezne pričuve su bile kako slijedi:

Razdoblje	Kamatna stopa	Kamatna stopa na stalno raspoloživu mogućnost deponiranja kod Europske središnje banke
2019.		
od 1. siječnja do 30. travnja	(0,20)%	(0,40)%
od 1. svibnja do 11. rujna	(0,40)%	(0,40)%
od 12. rujna do 31. prosinca	(0,50)%	(0,50)%
2018.		
od 1. siječnja do 31. prosinca	(0,20)%	(0,40)%

4. NETO KAMATNI PRIHODI (NASTAVAK)

Efekti negativnih kamatnih stopa na depozite kod inozemnih banaka uključuju iznos od 10.018 tisuća KM na oročene depozite i iznos od 2.787 tisuća KM na depozite po viđenju (2018.: uključivali su iznos od 8.507 tisuća KM na oročene depozite i iznos od 2.273 tisuće KM na depozite po viđenju).

Efekti negativnih kamatnih stopa od kamatonosne finansijske imovine su rezultat negativnih kamatnih stopa na depozite kod inozemnih banaka i dužničke instrumente, a koje se, u skladu s aktualnim tržišnim uvjetima, nisu mogle izbjeći.

5. NETO PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	Za godinu koja je završila 31. prosinca	
U tisućama KM	2019.	2018.
Prihodi od naknada i provizija po osnovi:		
usluga za domaće komercijalne banke	16.089	16.047
usluga za Vladu i druge nebankarske komitente	1.576	1.162
Ukupno	17.665	17.209
Rashodi od naknada i provizija po osnovi:		
transakcija sa bankama u inozemstvu	(653)	(636)
Ukupno	(653)	(636)
Neto prihodi od naknada i provizija	17.012	16.573

6. NETO REALIZIRANI DOBICI OD PRODAJE DUŽNIČKIH INSTRUMENATA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUH VATNU DOBIT

	Za godinu koja je završila 31. prosinca	
U tisućama KM	2019.	2018.
Realizirani dobiti	238	4.277
Realizirani gubici	-	-
Neto realizirani dobiti od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	238	4.277

Neto realizirani dobiti od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit uključuju neto iznos koji se sastoji od zaključnog stanja rezervi fer vrijednosti u iznosu od 186 tisuća KM i rezerviranja za očekivane kreditne gubitke u iznosu od 52 tisuće KM, za godinu koja je završila 31. prosinca 2019. (Za godinu koja je završila 31. prosinca 2018., neto realizirani dobiti od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit su uključivali neto iznos koji se sastoji od zaključnog stanja rezervi fer vrijednosti u iznosu od 1.679 tisuća KM i rezerviranja za očekivane kreditne gubitke u iznosu od 2.598 tisuća KM). Za više informacija pogledati Bilješku 29.1.1.

7. NETO DOBICI OD TEČAJNIH RAZLIKA

U tisućama KM	Za godinu koja je završila 31. prosinca	
	2019.	2018.
Dobici od tečajnih razlika	722	727
Gubici od tečajnih razlika	(455)	(576)
Neto dobiti od tečajnih razlika	267	151

8. OSTALI PRIHODI

U tisućama KM	Za godinu koja je završila 31. prosinca	
	2019.	2018.
Prihod od dividende (Bilješka 18)	623	589
Prihod od donacija	98	144
Ostali prihodi	174	789
UKUPNO	895	1.522

9. TROŠKOVI OSOBLJA

U tisućama KM	Za godinu koja je završila 31. prosinca	
	2019.	2018.
Plaće	10.645	10.515
Doprinosi i druge naknade na plaće	6.064	5.977
Ostala primanja uposlenih	2.019	2.024
Doprinosi i druge naknade na ostala primanja uposlenih	665	670
Neto povećanje / (smanjenje) u rezerviranjima za otpremnine uposlenih (Bilješka 22)	277	(152)
UKUPNO	19.670	19.034

Troškovi osoblja uključuju 3.749 tisuća KM (2018.: 3.702 tisuće KM) obveznih doprinosa za mirovinsko osiguranje plaćenih javnim zavodima za mirovinsko osiguranje u BiH. Doprinosi se računaju kao postotak bruto plaće. Na dan 31. prosinca 2019. godine Centralna banka je imala 370 uposlenih (2018.: 368 uposlenih).

Ostala primanja uposlenih se najvećim dijelom sastoje od naknada za topli obrok, prijevoz i regres.

10. ADMINISTRATIVNI I OSTALI OPERATIVNI TROŠKOVI

U tisućama KM	Za godinu koja je završila 31. prosinca	
	2019.	2018.
Troškovi održavanja	2.134	2.695
Troškovi proizvodnje i dizajna novčanica i kovanica	1.959	1.751
Ostali administrativni i operativni troškovi	3.857	3.804
UKUPNO	7.950	8.250

11. NETO SMANJENJE / (POVEĆANJE) U REZERVIRANJIMA ZA OČEKIVANE KREDITNE GUBITKE

U tisućama KM	Za godinu koja je završila 31. prosinca	
	2019.	2018.
Dobici od očekivanih kreditnih gubitaka po osnovi:		
Dužničkih instrumenata:	8.022	15.122
<i>Promjena u obračunu PD-a (Bilješke 29.1. i 29.1.1.)</i>	7.704	-
<i>Promjena kreditnog rizika</i>	318	15.122
Depozita kod inozemnih banaka:	4.940	9.266
<i>Promjena u obračunu PD-a (Bilješke 29.1. i 29.1.1.)</i>	2.117	-
<i>Promjena kreditnog rizika</i>	2.823	9.266
Ostale financijske imovine:	7	64
<i>Promjena kreditnog rizika</i>	7	64
Specijalnih prava vučenja u MMF-u:	-	3
<i>Promjena kreditnog rizika</i>	-	3
	12.969	24.455
Ispravka vrijednosti od očekivanih kreditnih gubitaka po osnovi:		
Dužničkih instrumenata	(424)	(22.423)
Depozita kod inozemnih banaka	(3.129)	(10.165)
Ostale financijske imovine	(7)	(39)
Specijalnih prava vučenja u MMF-u	-	(3)
	(3.560)	(32.630)
Neto smanjenje / (povećanje) u rezerviranjima za očekivane kreditne gubitke	9.409	(8.175)

12. STRANA VALUTA U GOTOVINI

Stranu valutu u gotovini predstavlja:

U tisućama KM	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2018.
Gotovina u trezorima u valutama:		
- EUR	322.523	274.025
- CHF	39	38
- USD	20	20
- GBP	17	16
UKUPNO	322.599	274.099

13. DEPOZITI KOD INOZEMNIH BANAKA

Analiza oročenih depozita i depozita po viđenju kod inozemnih banaka prema valutama, dana je kako slijedi:

U tisućama KM	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2018.
Oročeni depoziti:		
- EUR	2.308.476	2.118.444
Umanjeno za ispravku vrijednosti za očekivane kreditne gubitke	(495)	(2.064)
	2.307.981	2.116.380
Depoziti po viđenju:		
- EUR	784.914	788.997
- CHF	5.999	3.741
- GBP	2.220	36
- USD	1.880	2.765
Umanjeno za ispravku vrijednosti za očekivane kreditne gubitke	(229)	(471)
	794.784	795.068
UKUPNO	3.102.765	2.911.448

Oročeni depoziti kod inozemnih banaka, analizirani prema preostaloj ugovorenoj ročnosti, dani su kako slijedi:

U tisućama KM	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2018.
Do mjesec dana	1.184.603	777.266
Od jednog do dva mjeseca	155.675	349.106
Od dva do tri mjeseca	272.789	583.230
Od tri do četiri mjeseca	192.865	155.532
Od četiri do dvanaest mjeseci	502.544	253.310
Ukupno	2.308.476	2.118.444
Umanjeno za ispravku vrijednosti za očekivane kreditne gubitke	(495)	(2.064)
UKUPNO	2.307.981	2.116.380

13. DEPOZITI KOD INOZEMNIH BANAKA (NASTAVAK)

Tijekom 2019. godine negativne kamatne stope na depozite po viđenju denominirane u EUR su se kretale u rasponu od 0,75% do 0,30% godišnje (2018.: negativne kamatne stope od 0,72% do 0,08% godišnje), a negativne kamatne stope na oročene depozite su se kretale u rasponu od 0,52% do 0,34% godišnje (2018.: od 0,48% do 0,17% godišnje).

Depoziti kod inozemnih banaka uključuju negativnu obračunanu kamatu u iznosu od 1.423 tisuće KM na dan 31. prosinca 2019. godine (2018.: uključivali su negativnu obračunanu kamatu u iznosu od 2.395 tisuće KM).

Prosječna stopa negativnog efektivnog prinosa na depozite je iznosila 0,42% godišnje (2018.: prosječna stopa negativnog efektivnog prinosa 0,42% godišnje)

Analiza depozita kod inozemnih banaka prema vrsti banke u koju su investirani, dana je kako slijedi:

U tisućama KM	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2018.
Središnje banke	1.594.746	2.009.539
Komercijalne banke	1.508.743	904.444
Umanjeno za ispravku vrijednosti za očekivane kreditne gubitke (Bilješka 29.1.1.)	(724)	(2.535)
UKUPNO	3.102.765	2.911.448

13. DEPOZITI KOD INOZEMNIH BANAKA (NASTAVAK)

Zemljopisna analiza depozita kod inozemnih banaka može se izvršiti na sljedeći način:

U tisućama KM	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2018.
<i>Luksemburg</i>		
Oročeni depoziti	869.747	1.224.011
Depoziti po viđenju	234.598	234.620
	1.104.345	1.458.631
<i>Švicarska</i>		
Oročeni depoziti	482.345	484.453
Depoziti po viđenju	101	1.000
	482.446	485.453
<i>Francuska</i>		
Oročeni depoziti	391.166	-
Depoziti po viđenju	78.200	78.206
	469.366	78.206
<i>Njemačka</i>		
Oročeni depoziti	-	-
Depoziti po viđenju	421.679	479.941
	421.679	479.941
<i>Velika Britanija</i>		
Oročeni depoziti	408.933	409.980
Depoziti po viđenju	-	-
	408.933	409.980
<i>Slovačka</i>		
Oročeni depoziti	156.285	-
Depoziti po viđenju	-	-
	156.285	-
<i>Nizozemska</i>		
Oročeni depoziti	-	-
Depoziti po viđenju	58.649	-
	58.649	-
<i>SAD</i>		
Oročeni depoziti	-	-
Depoziti po viđenju	1.786	1.772
	1.786	1.772
Ukupno oročeni depoziti	2.308.476	2.118.444
Ukupno depoziti po viđenju	795.013	795.539
Umanjeno za ispravku vrijednosti za očekivane kreditne gubitke	(724)	(2.535)
UKUPNO	3.102.765	2.911.448

14. DUŽNIČKI INSTRUMENTI

Dužnički instrumenti su klasificirani po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, a predstavljaju državne vladine obveznice sa visokim stupnjem utrživosti i likvidnosti, kreditnog rejtinga od AAA do BBB (Pogledati Bilješku 29.1.). Portfelj se sastoji od kratkoročnih i dugoročnih državnih obveznica sa fiksnom kamatnom stopom. Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit su denominirani u EUR.

Struktura dužničkih instrumenta po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit je sljedeća:

U tisućama KM	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2018.
Državne vladine obveznice	8.848.981	8.153.320
Obračunana kamata	68.432	72.119
UKUPNO	8.917.413	8.225.439

Prosječna stopa efektivnog prinosa na dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit iznosila je 0,31% godišnje (2018.: prosječna stopa efektivnog prinosa iznosila je 0,41% godišnje).

Zemljopisna analiza dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit može se izvršiti na sljedeći način:

	31. prosinca 2019.		31. prosinca 2018.	
	U tisućama KM	%	U tisućama KM	%
<i>Francuska</i>	2.977.360	33,39	2.211.257	26,87
<i>Njemačka</i>	1.448.191	16,24	1.504.585	18,29
<i>Belgija</i>	1.010.563	11,33	1.083.041	13,17
<i>Španija</i>	840.620	9,43	844.614	10,27
<i>Nizozemska</i>	742.561	8,33	568.172	6,91
<i>Austrija</i>	689.066	7,73	950.959	11,56
<i>Italija</i>	624.905	7,01	549.084	6,68
<i>Finska</i>	584.147	6,54	513.727	6,25
UKUPNO	8.917.413	100,00	8.225.439	100,00

Analiza promjena fer vrijednosti dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit može se izvršiti na sljedeći način:

U tisućama KM	2019.	2018.
Na dan 1. siječnja	8.225.439	7.473.857
Kupovine tijekom godine	3.156.187	3.766.969
Prodaje tijekom godine	(258.849)	(653.879)
Prihod od kamata priznan tijekom godine (Bilješka 4)	40.042	42.334
Efekt negativnih kamatnih stopa priznani tijekom godine (Bilješka 4)	(13.553)	(13.613)
Dospjeća dužničkih instrumenata	(2.198.367)	(2.265.677)
Dospjeća kupona	(111.349)	(118.162)
Neto promjena u fer vrijednosti tijekom godine	77.863	(6.390)
Na dan 31. prosinca	8.917.413	8.225.439

14. DUŽNIČKI INSTRUMENTI (NASTAVAK)

Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke nije priznana u izvješću o financijskom položaju za dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Rezerviranja za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente koji se mjere po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit dio su kapitala Centralne banke. Promjene u rezerviranjima za očekivane kreditne gubitke tijekom godine za dužničke instrumente koji se mjere po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit date su u Bilješci 29.1.1.

15. MONETARNO ZLATO

Fer vrijednost monetarnog zlata na dan 31. prosinca 2019. godine iznosi 254.088 tisuća KM, što predstavlja 96.000 unci zlata po vrijednosti od 2.647 KM po unci (2018.: 209.996 tisuća KM, što je predstavljalo 96.000 unci zlata po vrijednosti od 2.187 KM po unci).

Analiza promjena fer vrijednosti monetarnog zlata može se izvršiti na sljedeći način:

U tisućama KM	2019.	2018.
Na dan 1. siječnja - iskazano	209.996	203.908
Promjena računovodstvene politike	-	(50)
Na dan 1. siječnja - prepravljeno	209.996	203.858
Neto promjena u fer vrijednosti tijekom godine	44.092	6.138
Na dan 31. prosinca	254.088	209.996

16. OSTALA IMOVINA

U tisućama KM	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2018.
Aktivna vremenska razgraničenja	7.539	6.811
Potraživanja od domaćih banaka	1.833	1.735
Numizmatičke zbirke	840	741
Ostala razna imovina	620	597
Žiro računi	575	553
Zajmovi uposlenim	55	122
Potraživanja od službenika po osnovi manjka gotovog novca	600	600
Umanjeno za ispravku vrijednosti ostalih potraživanja	(600)	(600)
Umanjeno za ispravku vrijednosti za očekivane kreditne gubitke	(5)	(5)
UKUPNO	11.457	10.554

Na dan 31. prosinca 2019. godine aktivna vremenska razgraničenja uključuju troškove u iznosu od 6.973 tisuće KM nastalih po osnovi proizvodnje novčanica i kovanica (31. prosinca 2018.: 5.816 tisuća KM nastalih po osnovi proizvodnje novčanica i kovanica). Kako je objašnjeno u Bilješci 3.11., ovi troškovi se početno razgraničavaju i naknadno amortiziraju kroz razdoblje od pet godina.

17. NEKRETNINE, OPREMA I NEMATERIJALNA IMOVINA

U tisućama KM	Zemljište i zgrade	Oprema i namještaj	Vozila	Ostalo	Imovina u pripremi	Nekretnine i oprema ukupno	Softveri i ostala nematerijalna imovina	Nematerijalna imovina u pripremi	Nematerijalna imovina ukupno
Nabavna vrijednost									
Na dan 1. siječnja 2018.	44.368	24.026	1.924	1.010	682	72.010	14.500	237	14.737
Nabave	-	-	-	-	1.322	1.322	-	588	588
Stavljeno u uporabu	-	1.894	45	36	(1.975)	-	541	(541)	-
Otpisi i otuđenja	-	(333)	(59)	(5)	-	(397)	(24)	-	(24)
Na dan 31. prosinca 2018.	44.368	25.587	1.910	1.041	29	72.935	15.017	284	15.301
Nabave	-	-	-	-	5.620	5.620	-	691	691
Stavljeno u uporabu	-	804	-	30	(834)	-	616	(616)	-
Otpisi i otuđenja	-	(1.415)	(47)	(2)	-	(1.464)	(172)	-	(172)
Na dan 31. prosinca 2019.	44.368	24.976	1.863	1.069	4.815	77.091	15.461	359	15.820
Akumulirana amortizacija									
Na dan 1. siječnja 2018.	4.640	19.685	1.492	728	-	26.545	13.665	-	13.665
Trošak amortizacije	755	1.198	97	58	-	2.108	318	-	318
Otpisi i otuđenja	-	(331)	(59)	(5)	-	(395)	(24)	-	(24)
Na dan 31. prosinca 2018.	5.395	20.552	1.530	781	-	28.258	13.959	-	13.959
Trošak amortizacije	579	1.255	93	49	-	1.976	470	-	470
Otpisi i otuđenja	-	(1.408)	(47)	(2)	-	(1.457)	(172)	-	(172)
Na dan 31. prosinca 2019.	5.974	20.399	1.576	828	-	28.777	14.257	-	14.257
Neto knjigovodstvena vrijednost									
Na dan 1. siječnja 2019.	38.973	5.035	380	260	29	44.677	1.058	284	1.342
Na dan 31. prosinca 2019.	38.394	4.577	287	241	4.815	48.314	1.204	359	1.563

Na dan 31. prosinca 2019. godine imovina u pripremi se najvećim dijelom odnosi na kupovinu zemljišta u iznosu od 4.767 tisuća KM za izgradnju nove poslovne zgrade za Glavnu jedinicu Sarajevo Centralne banke.

Na datume 31. prosinca 2019. i 2018. godine, Centralna banka nije imala nikakvih terećenja po osnovi svojih nekretnina, opreme i nematerijalne imovine.

18. OSTALA ULAGANJA

Struktura ostalih ulaganja je sljedeća:

U tisućama KM	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2018.
<i>Vlasnički instrumenti</i>		
Dionice BIS-a (Bilješka 24)	27.803	27.803
Dionice SWIFT-a	10	10
UKUPNO	27.813	27.813

Vlasnički instrumenti se sastoje od običnih dionica BIS banke po nominalnoj vrijednosti od 5.000 SDR po dionici (plaćenih u iznosu od 25% njihove nominalne vrijednosti od strane bivše Jugoslavije). U skladu sa Statutom BIS-a, preostalih 75% nominalne vrijednosti dionica se uplaćuje po pozivu BIS-a od strane Centralne banke.

Dionice SWIFT-a se sastoje od dvije obične dionice i njihova ukupna vrijednost je 10 tisuća KM.

Dionice BIS-a i SWIFT-a predstavljaju nekotirane vlasničke instrumente čija se fer vrijednost ne može pouzdano utvrditi.

Tijekom godine Centralna banka je primila dividende od BIS-a u iznosu od 623 tisuće KM (2018.: 589 tisuća KM) (Bilješka 8).

19. GOTOV NOVAC U OPTJECAJU

Gotov novac u optjecaju se može analizirati na sljedeći način:

U tisućama KM	2019.	2018.
Gotov novac stavljen u optjecaj – Na dan 1. siječnja	4.750.614	4.319.360
Povećanje gotovog novca u optjecaju tijekom godine	449.302	431.254
Gotov novac stavljen u optjecaj – Na dan 31. prosinca	5.199.916	4.750.614

19. GOTOV NOVAC U OPTJECAJU (NASTAVAK)

	Nominalna vrijednost	31. prosinca 2019.		31. prosinca 2018.	
		Kom.	Vrijednost u tisućama KM	Kom.	Vrijednost u tisućama KM
Kovanice	0,05	77.246.288	3.862	70.591.960	3.529
Kovanice	0,10	112.021.868	11.202	103.899.364	10.390
Kovanice	0,20	81.275.215	16.255	75.154.592	15.031
Kovanice	0,50	38.932.789	19.466	36.191.317	18.096
Kovanice	1	57.804.822	57.805	52.287.706	52.288
Kovanice	2	14.951.396	29.903	14.653.353	29.307
Kovanice	5	11.945.662	59.728	10.871.548	54.358
Novčanice	10	13.746.862	137.469	12.889.248	128.891
Novčanice	20	8.762.192	175.244	8.354.535	167.091
Novčanice	50	20.561.074	1.028.054	19.623.638	981.182
Novčanice	100	27.672.872	2.767.287	24.249.404	2.424.940
Novčanice	200	4.468.203	893.641	4.327.553	865.511
UKUPNO		469.389.243	5.199.916	433.094.218	4.750.614

20. DEPOZITI BANAKA

Struktura depozita banaka prikazana je u sljedećoj tablici:

U tisućama KM	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2018.
Depoziti domaćih komercijalnih banaka	5.743.011	5.522.701
Računi rezervi organizacijskih dijelova Centralne banke	575	553
Posebni depoziti domaćih komercijalnih banaka – blokirana sredstva	33	36
UKUPNO	5.743.619	5.523.290

Depoziti domaćih komercijalnih banaka služe za ispunjavanje obveza prema obveznim pričuvama, za poravnanje platnih zaduženja i za transakcije između komercijalnih banaka i Centralne banke. Na dan 31. prosinca 2019. godine ukupan iznos od 5.743.011 tisuća KM predstavlja depozite 24 banke (2018.: iznos od 5.522.701 tisuće KM predstavlja je depozite 24 banke).

Kamata na depozite domaćih komercijalnih banaka je obračunana u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci na iznos viška iznad obvezne pričuve. Politika obračunavanja kamatnih stopa na depozite domaćih komercijalnih banaka tijekom izvještajnih razdoblja prikazana je u Bilješki 4.

Depoziti banaka uključuju negativnu obračunanu kamatu u iznosu od 1.304 tisuće KM na dan 31. prosinca 2019. godine (31. prosinca 2018.: uključivali su negativnu obračunanu kamatu u iznosu od 513 tisuća KM).

21. DEPOZITI VLADE I OSTALIH JAVNIH DEPONENTATA

Struktura depozita Vlade i ostalih javnih deponentata prikazana je u sljedećoj tablici:

U tisućama KM	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2018.
Depoziti za proračun institucija BiH	553.745	494.575
Depoziti ostalih javnih institucija	176.640	125.501
Depoziti ostalih vlada i vladinih institucija	150.285	89.286
Depozitni račun po transakcijama MMF-a	5	5
UKUPNO	880.675	709.367

22. REZERVIRANJA ZA OBVEZE I TROŠKOVE

Rezerviranja za obveze i troškove se odnose na rezerviranja za otpremnine uposlenim i rezerviranja za potencijalne obveze po osnovi sudskih sporova.

Sudski sporovi

Centralna banka se pojavljuje kao tužena strana u nekoliko sudskih procesa koji proizlaze iz njezina poslovanja. Centralna banka osporava te tužbe i na osnovi pravnog savjeta smatra da isti neće dovesti do drugih materijalno značajnih obveza.

Promjene u rezerviranjima za obveze i troškove prikazane su u sljedećoj tablici:

U tisućama KM	2019.		
	Sudski sporovi	Otpremnine uposlenim	Ukupno
Na dan 1. siječnja	-	1.259	1.259
Otpuštanje rezerviranja	-	(7)	(7)
Povećanje u rezerviranjima	-	284	284
Ukupno priznato u dobit ili gubitak	-	277	277
Plaćeni iznosi	-	(142)	(142)
Na dan 31. prosinca	-	1.394	1.394

U tisućama KM	2018.		
	Sudski sporovi	Otpremine uposlenim	Ukupno
Na dan 1. siječnja	150	1.500	1.650
Otpuštanje rezerviranja	(70)	(152)	(222)
Povećanje u rezerviranjima	-	-	-
Ukupno priznato u dobit ili gubitak	(70)	(152)	(222)
Plaćeni iznosi	(80)	(89)	(169)
Na dan 31. prosinca	-	1.259	1.259

23. OSTALE OBVEZE

Struktura ostalih obveza dana je u sljedećoj tablici:

U tisućama KM	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2018.
Dobavljači	2.095	1.036
MMF-ovi računi broj 1 i 2 (Bilješka 31)	1.657	1.628
Ukalkulirani troškovi i ostale obveze	224	177
Odloženi prihod	69	167
Depoziti Svjetske banke	52	184
Obveze prema uposlenim	-	35
UKUPNO	4.097	3.227

24. KAPITAL

Struktura kapitala je prikazana u sljedećoj tablici:

U tisućama KM	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2018.
Početni kapital	25.000	25.000
Generalne pričuve (zadržana dobit)	537.295	514.720
Ostale pričuve	31.300	31.300
Rezerve fer vrijednosti za dužničke i vlasničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	211.373	133.696
Rezerviranja za očekivane kreditne gubitke	1.343	8.993
Rezerve fer vrijednosti za monetarno zlato	50.230	6.138
UKUPNO	856.541	719.847

Početni kapital

Početni kapital predstavlja nominalni kapital koji je prema Zakonu o Centralnoj banci uplaćen 12. lipnja 1998. godine.

Generalne pričuve (zadržana dobit)

Generalne pričuve (zadržana dobit) čini akumulirana nedistribuirana dobit Centralne banke od početka njezina rada, 11. kolovoza 1997. godine. Status generalnih pričuva (zadržane dobiti) je u nadležnosti Upravnog vijeća Centralne banke. Generalne pričuve (zadržana dobit) se primarno koriste za alociranje neto gubitka Centralne banke, kako je propisano člankom 28. Zakona o Centralnoj banci.

24. KAPITAL (NASTAVAK)

Ostale pričuve

Ostale pričuve se odnose na:

- Posebne pričuve od donacija u iznosu od 3.497 tisuća KM, i odnose se na novčane donacije primljene od Vijeća ministara Bosne i Hercegovine 12. lipnja 1998. godine. Status ovih pričuva je reguliran Odlukom Upravnog vijeća Centralne banke uz odobrenje Predsjedništva Bosne i Hercegovine. Pravo raspolaganja pričuvama od donacija je u nadležnosti Upravnog vijeća Centralne banke.
- Sredstva primljena u skladu sa Sporazumom o sukcesiji bivše Jugoslavije u iznosu od 27.803 tisuće KM i odnose se na dionice BIS-a (pogledati Bilješku 18).

25. RASPODJELA DOBITI

Raspodjela neto dobiti Centralne banke vrši se suglasno Zakonu o Centralnoj banci.

Odredbama Zakona o Centralnoj banci definirani su kriterijumi raspodjele neto dobiti, po kojima Centralna banka usmjerava 60% tekuće dobiti na račun institucije zadužene za proračun BiH, ukoliko zadovolji kriterijum da iznos početnog kapitala i generalnih pričuva (zadržane dobiti) bude jednak 5,00% ukupnog iznosa monetarne pasive.

Ovaj odnos, prije raspodjele dobiti u 2019. godini iznosio je 4,56% (2018.: 4,84%). Suglasno odluci Upravnog vijeća, cijeli iznos neto dobiti za financijsku 2019. godinu u iznosu od 22.575 tisuća KM je alociran u generalne pričuve (zadržanu dobit) Centralne banke (2018.: ukupna neto dobit za financijsku 2018. godinu u iznosu od 8.431 tisuće KM je bila alocirana u generalne pričuve (zadržanu dobit) Centralne banke).

2019.

Prije raspodjele dobiti

	(u tisućama KM)
Monetarna pasiva	11.824.210
Početni kapital i generalne pričuve (zadržana dobit)	539.720
Odnos - početni kapital i generalne pričuve (zadržana dobit) / monetarna pasiva	4,56%

Raspodjela dobiti

	(u tisućama KM)
Neto dobit prije raspodjele	22.575
Raspodjela dobiti u generalne pričuve (zadržanu dobit)	22.575

Nakon raspodjele dobiti

	(u tisućama KM)
Monetarna pasiva	11.824.210
Početni kapital i generalne pričuve (zadržana dobit)	562.295
Odnos - početni kapital i generalne pričuve (zadržana dobit) / monetarna pasiva	4,76%

25. RASPODJELA DOBITI (NASTAVAK)

2018.

Prije raspodjele dobiti

	(u tisućama KM)
Monetarna pasiva	10.983.271
Početni kapital i generalne pričuve (zadržana dobit)	531.289
Odnos - početni kapital i generalne pričuve (zadržana dobit) / monetarna pasiva	4,84%

Raspodjela dobiti

	(u tisućama KM)
Neto dobit prije raspodjele	8.431
Raspodjela dobiti u generalne pričuve (zadržanu dobit)	8.431

Nakon raspodjele dobiti

	(u tisućama KM)
Monetarna pasiva	10.983.271
Početni kapital i generalne pričuve (zadržana dobit)	539.720.
Odnos - početni kapital i generalne pričuve (zadržana dobit) / monetarna pasiva	4,91%

26. NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI

Za potrebe Izvješća o novčanim tokovima, novac i novčani ekvivalenti se sastoje od:

U tisućama KM	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2018.
Devizni depoziti sa rokom dospijeca do tri mjeseca ili kraće, od datuma stjecanja	1.381.184	605.552
Devizni depoziti po viđenju	795.013	795.539
Strana valuta u gotovini	322.599	274.099
Žiro računi	575	553
Specijalna prava vučenja u MMF-u	230	2.236
Ukupno	2.499.601	1.677.979
Umanjeno za ispravku vrijednosti za očekivane kreditne gubitke	(629)	(1.619)
UKUPNO	2.498.972	1.676.360

26. NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI (NASTAVAK)

Promjene u očekivanim kreditnim gubicima na novac i novčane ekvivalente su dani u nastavku:

U tisućama KM	2019.	2018.
Na dan 1. siječnja - iskazano	1.619	-
Efekti očekivanih kreditnih gubitaka na novac i novčane ekvivalente po MSFI 9	-	1.283
Na dan 1. siječnja - prepravljeno	1.619	1.283
Devizni depoziti po viđenju	(242)	(92)
Devizni depoziti sa rokom dospijeca do tri mjeseca ili kraće, od datuma stjecanja	(748)	428
Strana valuta u gotovini	-	-
Specijalna prava vučenja u MMF-u	-	-
Žiro računi	-	-
Na dan 31. prosinca	629	1.619

27. ARANŽMAN VALUTNOG ODBORA

Zakonom o Centralnoj banci definirano je operativno pravilo „valutni odbor“ za izdavanje KM, prema kojem se KM izdaje samo uz puno pokriće u neto deviznim pričuvama.

Članak 31. Zakona o Centralnoj banci zahtijeva da ukupan iznos njene monetarne pasive nikada ne bude veći od njenih neto deviznih pričuva.

Detalji poštivanja tog pravila su sljedeći:

U tisućama KM	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2018.
Bruto devizne pričuve	12.597.095	11.623.218
Strana valuta u gotovini	322.599	274.099
Depoziti kod inozemnih banaka	3.102.765	2.911.448
Dužnički instrumenti	8.917.413	8.225.439
Monetarno zlato	254.088	209.996
Specijalna prava vučenja u MMF-u	230	2.236
Obveze prema nerezidentima	1.709	1.812
Neto devizne pričuve (bruto devizne pričuve umanjene za obveze prema nerezidentima)	12.595.386	11.621.406
Monetarna pasiva	11.824.210	10.983.271
Gotov novac u optjecaju	5.199.916	4.750.614
Depoziti banaka	5.743.619	5.523.290
Depoziti Vlade i ostalih javnih deponenata	880.675	709.367
NETO STRANA AKTIVA (neto devizne pričuve umanjene za monetarnu pasivu)	771.176	638.135

28. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM OSOBAMA

Centralna banka u okviru svog redovnog poslovanja stupa u transakcije sa povezanim osobama. Imajući u vidu da je Centralna banka osnovana aktom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, a da je početni kapital uplaćen od strane Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, transakcije koje se odvijaju u okviru redovnih operacija Centralne banke sa državom i državnim institucijama predstavljaju transakcije sa povezanim osobama. U skladu sa Zakonom o Centralnoj banci, Centralna banka djeluje kao agent države BiH i drugih državnih institucija. Centralna banka prima depozite od države BiH i drugih državnih institucija i djeluje striktno u ime deponenta.

Transakcije sa državom i državnim institucijama prikazane su u sljedećim tablicama:

U tisućama KM 2019.	<u>Obveze</u>
Država	546.735
<i>Državne institucije</i>	
Uprava za neizravno oporezivanje BiH	85.844
Agencija za osiguranje depozita BiH	<u>165.033</u>
UKUPNO	<u>797.612</u>

U tisućama KM 2018.	<u>Obveze</u>
Država	505.897
<i>Državne institucije</i>	
Uprava za neizravno oporezivanje BiH	45.635
Agencija za osiguranje depozita BiH	<u>90.975</u>
UKUPNO	<u>642.507</u>

Centralna banka smatra da ima izravan odnos povezone osobe sa članovima upravljačke strukture, bliskim članovima obitelji članova upravljačke strukture i društvima pod kontrolom, zajedničkom kontrolom ili značajnim utjecajem članova upravljačke strukture i bliskih članova njihovih obitelji.

Naknade ključnim članovima upravljačke strukture

Ukupne naknade ključnim članovima upravljačke strukture (članovi Uprave i Upravnog vijeća) u 2019. godini iznosile su 932 tisuće KM, od čega se 579 tisuća KM odnosilo na plaće i ostale naknade, a 353 tisuće KM na poreze i doprinose (u 2018. godini ukupan iznos od 964 tisuće KM odnosio se na plaće i ostale naknade u iznosu od 590 tisuća KM, a 374 tisuće KM na poreze i doprinose).

29. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA

Financijska imovina po osnovi koje je Centralna banka izložena finansijskim rizicima (kreditni rizik, tržišni rizici i rizik likvidnosti) su:

- Strana valuta u gotovini,
- Depoziti kod inozemnih banaka (središnjih banaka, poslovnih banaka i BIS-a),
- Dužnički instrumenti,
- Monetarno zlato,
- Specijalna prava vučenja u MMF-u,
- Ostala finansijska imovina (potraživanja od domaćih banaka, zajmovi uposlenim i ostala potraživanja) i
- Ostala ulaganja.

29.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik predstavlja rizik od neizvršenja ugovornih obveza od strane druge ugovorne strane ili emitenta dužničkih vrijednosnih papira s fiksnim prihodom, pri čemu ugovorna strana predstavlja subjekta kod kojeg se, u skladu s propisima Centralne banke, države ili su investirana sredstva deviznih pričuvi. Upravljanje ovom vrstom rizika ostvaruje se:

- ograničavanjem obujma finansijskih instrumenata,
- ograničavanjem ugovornih strana i emitenata na one s prihvatljivim kompozitnim kreditnim rejtingom,
- definiranjem ograničenja u pogledu koncentriranja za investiranje kod svake pojedinačne ugovorne strane,
- ograničavanjem maksimalnog iznosa koji se može investirati u pojedinačne vrste finansijskih instrumenata,
- ograničavanjem veličine emisije pojedinačnog vrijednosnog papira i
- ograničavanjem ročnosti investiranja.

Za sredstva koja su evidentirana u izvanbilančnoj evidenciji, Centralna banka nije izložena kreditnom riziku, jer sav rizik koji eventualno može rezultirati iz osnova plasmana tih sredstava snose ugovorno vlasnici sredstava (pogledati Bilješku 31).

Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka

Financijska imovina za koju Centralna banka vrši izračun očekivanih kreditnih gubitaka obuhvata:

- depozite kod inozemnih banaka,
- dužničke instrumente,
- specijalna prava vučenja u MMF-u i
- ostalu finansijsku imovinu (potraživanja od domaćih banaka, krediti uposlenim i ostala potraživanja).

Osnovni kriterijum za definiranje ograničenja izloženosti kreditnom riziku predstavlja kompozitni kreditni rejting. Kompozitni kreditni rejting predstavlja prosjek razina postojećih kreditnih rejtinga dodijeljenih određenom emitentu od strane najmanje dvije od tri kreditne rejting agencije (Standard & Poor's, Fitch Ratings ili Moody's).

Financijsku imovinu koja ima kompozitni kreditni rejting razine AA minus (AA-) ili viši, Centralna banka tretira kao izloženost kreditnom riziku niske razine.

Financijsku imovinu koja ima kompozitni kreditni rejting razine od BBB minus (BBB-) do A plus (A+), Centralna banka tretira kao izloženost kreditnom riziku srednje razine.

29. UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

29.1. Kreditni rizik (nastavak)

Financijsku imovinu koja ima kompozitni kreditni rejting razine niže od BBB minus (BBB-), Centralna banka tretira kao izloženost kreditnom riziku visoke razine.

U nedostatku kreditnog rejtinga, Centralna banka procjenjuje kapacitet dužnika da uredno izmiruje dospjele ugovorne novčane obveze.

Model umanjenja vrijednosti financijske imovine definira tri faze raspodjele izloženosti, u ovisnosti od razine kreditnog rizika kod inicijalnog priznavanja i na temelju promjena razine kreditnog rizika nakon inicijalnog priznavanja kao što je prikazano u nastavku:

1. Faza 1 raspodjele izloženosti – Financijska imovina koju Centralna banka prilikom inicijalnog priznavanja tretira kao izloženost kreditnom riziku niske ili srednje razine alocira se u Fazu 1. Prema internim aktima Centralne banke, ulaganje deviznih sredstava koje podrazumijeva izlaganje kreditnom riziku visoke razine nije dozvoljeno. Svako ulaganje sredstava deviznih pričuva prilikom inicijalnog priznavanja alocira se u Fazu 1 raspodjele izloženosti.
2. Faza 2 raspodjele izloženosti – Ukoliko dođe do značajnog povećanja kreditnog rizika u odnosu na inicijalno priznavanje, financijska imovina koja je bila alocirana u Fazu 1 prelazi u Fazu 2.
3. Faza 3 raspodjele izloženosti – Ukoliko se financijskoj imovini dodijeli status neispunjavanja obveza (eng. Default), financijska imovina prelazi u Fazu 3.

Izračunavanje očekivanih kreditnih gubitaka vrši se ili na 12-mjesečnoj ili na cjeloživotnoj osnovi, u ovisnosti od toga koja je razina kompozitnog kreditnog rejtinga financijske imovine, da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika od momenta inicijalnog priznavanja financijske imovine ili je financijska imovina kreditno umanjena.

Za financijsku imovinu koja je alocirana u Fazu 1, vrši se obračun 12-mjesečnih očekivanih kreditnih gubitaka, dok se za financijsku imovinu koja je alocirana u Fazu 2 ili Fazu 3, vrši obračun cjeloživotnih očekivanih kreditnih gubitaka.

Značajno povećanje kreditnog rizika

Značajno povećanje kreditnog rizika, kao kriterijuma za transfer izloženosti u Fazu 2, predstavlja:

- smanjenje ocjene kompozitnog kreditnog rejtinga za više od dva podioka u odnosu na datum inicijalnog priznavanja, osim u slučaju da se financijska imovina i nakon smanjenja ocjene kompozitnog kreditnog rejtinga tretira kao izloženost kreditnom riziku niske razine na izvještajni datum ili
- smanjenje ocjene kompozitnog kreditnog rejtinga financijske imovine ispod investibilne razine kompozitnog kreditnog rejtinga, tj. ispod ocjene BBB minus (BBB-).

Financijska imovina se ne može iz Faze 1 realocirati u Fazu 2 ukoliko Centralna banka smatra da dužnik koji nema dodijeljen kreditni rejting ima veliki kapacitet da uredno izmiruje dospjele ugovorne obveze. U Fazu 2 ne može se alocirati ni financijska imovina koja i nakon smanjenja razine kompozitnog kreditnog rejtinga, ima razinu AA minus (AA-) ili više, obzirom da se tretira kao izloženost kreditnom riziku niske razine.

Ukoliko se financijski instrument sastoji iz više tranši koje su inicijalno priznane u različitim razdobljima i koje su u različitim razdobljima imale različite kompozitne kreditne rejtinge, uvažavajući konzervativni pristup, Centralna banka kao relevantno uzima izračunano povećanje kreditnog rizika od najvišeg podioka.

29. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

29.1. Kreditni rizik (nastavak)

Ukoliko je do promjene ocjene kreditnog rizika došlo usljed promjene metodologije određene kreditne rejting agencije i ne radi se o značajnom povećanju kreditnog rizika u odnosu na inicijalno procijenjene rizike, izloženosti se ne klasificiraju u Fazu 2.

Centralna banka može na osnovi vlastite analize za svaki individualni finansijski instrument odrediti alociranje tog finansijskog instrumenta u Fazu 2 ili Fazu 3. Ukoliko su otklonjeni uzroci koji su doveli do alociranja finansijske imovine u Fazu 2, izloženost se može vratiti u Fazu 1, ali minimalno 90 dana nakon otklanjanja uzroka.

Pored navedenih kriterijuma, klasificiranje po fazama može se vršiti i na osnovi pretpostavke da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika ukoliko plaćanje kasni 30 ili više dana, pri čemu se finansijska imovina klasificira u Fazu 2 (eng. underperforming) ukoliko plaćanje kasni 30-89 dana. Finansijska imovina se klasificira u Fazu 3 (eng. nonperforming) ukoliko plaćanje kasni 90 ili više dana.

Definicija statusa neispunjavanja obveza (eng. Default)

Kriterijum za status neispunjavanja obveza predstavljaju objektivni dokazi umanjena vrijednosti, i to posebno:

- značajne finansijske poteškoće emitenta vrijednosnog papira,
- nepoštivanje ugovornih obveza u smislu kašnjenja po obvezama glavnice i kamate,
- eventualno restrukturiranje ili izmjena postojećih uvjeta servisiranja obveza po osnovi duga proizašlog iz finansijskog instrumenta iz razloga koji se odnose na finansijske poteškoće emitenta,
- vjerojatnoća bankrota i/ili likvidiranja ili drugi oblik finansijskog reorganiziranja i/ili
- nestanak aktivnog tržišta za trgovanje.

Izračunavanje očekivanih kreditnih gubitaka

Očekivani kreditni gubici se izračunavaju kao proizvod tri varijable: vjerojatnoće neispunjenja obveza (eng. PD - Probability of Default), gubitka u slučaju neispunjenja obveza (eng. LGD – Loss Given Default) i izloženosti (eng. EAD – Exposure at Default), koji se definiraju kako slijedi:

- **Vjerojatnoća neispunjenja obveza** predstavlja procjenu vjerojatnoće da druga ugovorna strana neće biti u mogućnosti da ispuni svoje obveze po osnovi duga.
Centralna banka je u odnosu na 2018. godinu izvršila izmjenu metodologije obračuna očekivanih kreditnih gubitaka prema kojoj se kalkuliranje vjerojatnoće neispunjenja obveza zasnivalo na tržišnim cijenama CDS ugovora (eng. CDS Spread – Credit Default Swap Spread) (Pogledati Bilješku 29.1.1.). Razlozi izmjene metodologije su:
 - izražena volatilnost tržišnih cijena CDS ugovora, pri čemu nije moguće jasno razlučiti koji dio volatilnosti je posljedica promjene kredibiliteta emitenta finansijskih instrumenata na osnovi kojih su emitovani CDS ugovori,
 - struktura portfelja Centralne banke gdje su izloženosti uglavnom prema državama investibilne razine suverenog kreditnog rejtinga i
 - usklađivanje sa najboljim praksama u drugim središnjim bankama.

29. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

29.1. Kreditni rizik (nastavak)

Za izračunavanje umanjena vrijednosti, u skladu sa najboljim praksama u drugim središnjim bankama u regionu i u Europskoj uniji, a koje su u obvezi primjene MSFI, Centralna banka u 2019. godini kao parametar vjerojatnoće neispunjenja obveza, koristi procjene na osnovi podataka iz tranzicijskih matrica koje objavljuju kreditne rejting agencije i ekspertske ocjene u vidu fiksnih procenata vjerojatnoće neispunjenja obveza.

Za izračunavanje vjerojatnoće neispunjenja obveza procjene se rade na osnovi tranzicijskih matrica za korporacije na globalnoj razini koje sadrže podatke o prosječnoj stopi jednogodišnje tranzicije odgovarajuće dugoročne razine kreditnog rejtinga u status „D“, tj. Default ili status „SD“, tj. Selective Default. Na osnovi navedenih podataka vrše se procjene vjerojatnoće neispunjenja obveza za izloženosti prema stranim komercijalnim bankama i stranim državama, odnosno stranim središnjim bankama i vladama, za koje je moguće izračunati kompozitne kreditne rejtinge. Pri procjeni vjerojatnoće neispunjenja obveza za izloženosti prema stranim državama, odnosno stranim središnjim bankama i vladama, u obzir se uzima i prvi nenulti podatak o stopi jednogodišnje tranzicije razina suverenih rejtinga u status „D“, tj. Default ili status „SD“, tj. Selective Default iz tranzicijskih matrica za suverene rejtinge. U 2018. godini, za izloženosti za koje je postojala mogućnost izračuna kompozitnih kreditnih rejtinga, kalkulacija vjerojatnoće neispunjenja obveza bazirala se na tržišnim cijenama CDS ugovora, kao tržišnog indikatora rizika koji uključuje implicitnu vjerojatnoću bankrota emitenta onako kako je tržište ocjenjuje, i ekspertskim ocjenama vjerojatnoće neispunjenja obveza. Za izloženosti za koje nije moguće izračunati kompozitne kreditne rejtinge, u oba izvještajna razdoblja, koriste se ekspertske ocjene u vidu fiksnih procenata, odnosno pojednostavljeni pristup u skladu sa analizom trenutnog stanja i dosadašnjeg iskustva.

- **Gubitak u slučaju neispunjenja obveza** predstavlja procjenu procentualne izloženosti emitentu koja se u slučaju nastanka neispunjenja obveza neće moći naplatiti. Za gubitak u slučaju neispunjenja obveza se koristi konstantna vrijednost jednogodišnjeg LGD-a u iznosu od 45% u skladu s člankom 161. Uredbe 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. godine (eng. Capital Requirements Regulations odnosno „CRR“).
- **Izloženost** predstavlja knjigovodstvenu vrijednost financijske imovine, odnosno knjigovodstveno stanje na dan inicijalnog priznavanja/na izvještajni datum.

Centralna banka koristi individualni i kolektivni pristup za ocjenu umanjena vrijednosti.

S obzirom na strukturu i klasificiranje portfelja, Centralna banka će svaku izloženost za koju se utvrdi objektivno umanjene vrijednosti, odnosno status neispunjenja obveza, posmatrati kao individualno značajnu izloženost i primjenjivati individualnu procjenu. Za individualni pristup ocjeni umanjena vrijednosti koristi se ocjena kroz tri različita scenarija. Za mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka nije nužno odrediti svaki mogući scenario, ali je potrebno uzeti u obzir rizik ili vjerojatnoću nastanka kreditnog gubitka na način koji odražava vjerojatnoću nastanka kreditnog gubitka i vjerojatnoću izostanka kreditnog gubitka, čak i kada je vjerojatnoća nastanka veoma mala.

29. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

29.1. Kreditni rizik (nastavak)

Iznos umanjenja vrijednosti za izloženosti koje su predmet individualne procjene se računa kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti finansijske imovine i vjerojatnoćom ponderirane sadašnje vrijednosti procijenjenih novčanih tokova, diskontirane efektivnom kamatnom stopom, pri čemu se očekivani kreditni gubici diskontiraju na datum izvještavanja, a ne na datum očekivanog neispunjenja obveza ili na drugi datum.

Za potrebe određivanja značajnog povećanja kreditnog rizika i priznavanja rezerviranja za umanjenje vrijednosti na kolektivnoj osnovi, finansijski instrumenti se mogu svrstati u skupine, i to na temelju zajedničkih karakteristika kreditnog rizika, kako bi se omogućila lakša provedba analize radi pravovremenog utvrđivanja značajnog povećanja kreditnog rizika.

Izračunavanje umanjenja vrijednosti za finansijske instrumente na kolektivnoj osnovi se kod izloženosti klasificiranih u Fazu 1 vrši na 12-mjesečnoj razini, dok se za izloženosti klasificirane u Fazu 2 izračunava cjeloživotni kreditni gubitak.

Uključivanje budućih (eng. forward-looking) informacija

Cilj umanjenja vrijednosti je priznati očekivane kreditne gubitke na cjeloživotnom razdoblju za finansijske instrumente kod kojih je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika u odnosu na inicijalno procijenjene rizike, bez obzira da li se procjena radi na individualnoj ili kolektivnoj osnovi, uzimajući u obzir sve razumne i potkrijepljene informacije uključujući i one koje se odnose na budućnost.

U skladu sa navedenim, uključivanje budućih informacija u izračunavanje očekivanih gubitaka vrši se prilagođavanjem vjerojatnoće gubitka.

S obzirom da Centralna banka u svom portfelju ima finansijske instrumente od izdavaoca različitih i po strukturi, kao i zemljopisnoj rasprostranjenosti, s ciljem uključivanja budućih (eng. forward-looking) informacija pri izračunavanju očekivanih kreditnih gubitaka, Centralna banka se oslanja na predviđanja promjene rejtinga (eng. outlook) za pojedine instrumente (izdavaoce) koje ima u portfelju, i to na način da inkorporira predviđanje smjera kretanja rejtinga na izračunanu vjerojatnoću gubitka: pozitivno, stabilno ili negativno predviđanje.

Predviđanje smjera kretanja rejtinga na izračunanu vjerojatnoću gubitka: pozitivno, stabilno ili negativno predviđanje od strane tri najveće rejting agencije je uključeno u vjerojatnoću neispunjenja obveza po principu jednakih vjerojatnoća.

29.1.1. Izloženost kreditnom riziku

Sljedeća tablica prikazuje usklađivanje između početnog i zaključnog stanja ispravke vrijednosti za finansijsku imovinu na datume izvještavanja:

29. UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

29.1. Kreditni rizik (nastavak)

29.1.1. Izloženost kreditnom riziku (nastavak)

U tisućama KM

	2019.				2018.			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
1. Dužnički instrumenti								
Na dan 1. siječnja – iskazano	8.993	-	-	8.993	4.290	-	-	4.290
Promjena u obračunu PD-a na dan 1. siječnja (Bilješka 11)	(7.704)	-	-	(7.704)	-	-	-	-
Na dan 1. siječnja - prepravljeno	1.289	-	-	1.289	4.290	-	-	4.290
Povećanja zbog promjene kreditnog rizika	424	-	-	424	22.423	-	-	22.423
Smanjenja zbog promjene kreditnog rizika	(97)	-	-	(97)	(13.841)	-	-	(13.841)
Smanjenja zbog dospjelih instrumenata	(221)	-	-	(221)	(1.281)	-	-	(1.281)
<i>Neto (smanjenje) / povećanje tijekom godine</i>	<i>(7.598)</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>(7.598)</i>	<i>7.301</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>7.301</i>
Smanjenja zbog prodanih instrumenata	(52)	-	-	(52)	(2.598)	-	-	(2.598)
Na dan 31. prosinca	1.343	-	-	1.343	8.993	-	-	8.993
2. Depoziti kod inozemnih banaka								
Na dan 1. siječnja – iskazano	2.535	-	-	2.535	1.635	-	-	1.635
Promjena u obračunu PD-a na dan 1. siječnja (Bilješka 11)	(2.117)	-	-	(2.117)	-	-	-	-
Na dan 1. siječnja - prepravljeno	418	-	-	418	1.635	-	-	1.635
Povećanja zbog promjene kreditnog rizika	3.129	-	-	3.129	10.165	-	-	10.165
Smanjenja zbog promjene kreditnog rizika	(158)	-	-	(158)	(5.202)	-	-	(5.202)
Smanjenja zbog prestanaka priznavanja oročenih depozita	(2.665)	-	-	(2.665)	(4.063)	-	-	(4.063)
Na dan 31. prosinca	724	-	-	724	2.535	-	-	2.535

29. UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

29.1. Kreditni rizik (nastavak)

29.1.1. Izloženost kreditnom riziku (nastavak)

	2019.				2018.			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
3. Specijalna prava vučenja u MMF-u								
Na dan 1. siječnja	-	-	-	-	-	-	-	-
Povećanja zbog promjene kreditnog rizika	-	-	-	-	3	-	-	3
Smanjenja zbog promjene kreditnog rizika	-	-	-	-	(3)	-	-	(3)
Na dan 31. prosinca	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Ostala financijska imovina								
Na dan 1. siječnja	5	-	600	605	30	-	600	630
Povećanja zbog promjene kreditnog rizika	7	-	-	7	39	-	-	39
Smanjenja zbog promjene kreditnog rizika	(7)	-	-	(7)	(64)	-	-	(64)
Na dan 31. prosinca	5	-	600	605	5	-	600	605
Ukupno početno stanje na dan 1. siječnja	11.533	-	600	12.133	5.955	-	600	6.555
Ukupna promjena u obračunu PD-a	(9.821)	-	-	(9.821)	-	-	-	-
Ukupno neto povećanje zbog promjene kreditnog rizika	360	-	-	360	5.578	-	-	5.578
Ukupno zaključno stanje na dan 31. prosinca	2.072	-	600	2.672	11.533	-	600	12.133

29. UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

29.1. Kreditni rizik (nastavak)

29.1.2. Koncentracija kreditnog rizika

a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku - Financijska imovina koja je predmet umanjenja

Sljedeća tablica prikazuje maksimalnu izloženost financijske imovine Centralne banke kreditnom riziku, analiziranu po klasama financijskih instrumenata za koje se očekivani kreditni gubici računaju i priznaju:

U tisućama KM

Klase financijskih instrumenata	2019.				2018.			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Total	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Total
Strana valuta u gotovini								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	322.599	-	-	322.599	274.099	-	-	274.099
Ispravka vrijednosti	-	-	-	-	-	-	-	-
Knjigovodstvena vrijednost	322.599	-	-	322.599	274.099	-	-	274.099
Depoziti kod inozemnih banaka								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	3.103.489	-	-	3.103.489	2.913.983	-	-	2.913.983
Ispravka vrijednosti	(724)	-	-	(724)	(2.535)	-	-	(2.535)
Knjigovodstvena vrijednost	3.102.765	-	-	3.102.765	2.911.448	-	-	2.911.448
Dužnički instrumenti								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	8.917.413	-	-	8.917.413	8.225.439	-	-	8.225.439
Rezerviranja za očekivane kreditne gubitke (priznane u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti)	(1.343)	-	-	(1.343)	(8.993)	-	-	(8.993)
Knjigovodstvena vrijednost	8.917.413	-	-	8.917.413	8.225.439	-	-	8.225.439
Specijalna prava vučenja u MMF-u								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	230	-	-	230	2.236	-	-	2.236
Ispravka vrijednosti	-	-	-	-	-	-	-	-
Knjigovodstvena vrijednost	230	-	-	230	2.236	-	-	2.236
Ostala financijska imovina								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	2.827	-	600	3.427	2.693	-	600	3.293
Ispravka vrijednosti	(5)	-	(600)	(605)	(5)	-	(600)	(605)
Knjigovodstvena vrijednost	2.822	-	-	2.822	2.688	-	-	2.688

29. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

29.1. Kreditni rizik (nastavak)

29.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)

b) Maksimalna izloženost kreditnom riziku - Finansijski instrumenti koji nisu predmet umanjjenja

U tisućama KM	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2018.
Knjigovodstvene vrijednosti		
Monetarno zlato	254.088	209.996
Ostala ulaganja	27.813	27.813
UKUPNO	281.901	237.809

Centralna banka ne drži kolaterale i ostala založna sredstva u cilju pokrivanja kreditnog rizika. Na dan 31. prosinca 2019. godine Centralna banka nema imovinu koja je dospjela, a nenaplaćena i ima umanjenu imovinu u iznosu od 600 tisuća KM (Na dan 31. prosinca 2018. godine Centralna banka nema imovinu koja je dospjela i ima umanjenu imovinu u iznosu od 600 tisuća KM).

Pojedinačna koncentracija kreditnog rizika

Ukupni depoziti kod inozemnih banaka sa stanjem na dan 31. prosinca 2019. godine iznose 3.102.765 tisuća KM (2018.: 2.911.448 tisuća KM). Najveći iznos tih sredstava investiran je u jednu inozemnu banku sa pojedinačnom koncentracijom koja prelazi iznos ukupnog kapitala i pričuvi Centralne banke (u 2018. godini u jednu inozemnu banku sa pojedinačnom koncentracijom koja prelazi iznos ukupnog kapitala i pričuva Centralne banke).

Pojedinačna koncentracija kreditnog rizika koja prelazi iznos ukupnog kapitala i pričuva Centralne banke:

31. prosinca 2019.			31. prosinca 2018.		
Rejting banke	u tisućama KM	u % ukupnih depozita	Rejting banke	u tisućama KM	u % ukupnih depozita
AAA	1.104.271	35,59%	AAA	1.457.747	50,07%

29. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

29.1. Kreditni rizik (nastavak)

29.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)

Koncentracija prema kreditnom rejtingu

Sljedeća tablica predstavlja analizu koncentracije kreditnog rizika za finansijsku imovinu Centralne banke na dan 31. prosinca 2019. godine:

U tisućama KM

31. prosinca 2019.

Kreditni rejting	Strana valuta u gotovini	Depoziti kod inozemnih banaka	Dužnički instrumenti	Monetarno zlato	Specijalna prava vučenja u MMF-u	Ostala finansijska imovina	Ostala ulaganja	Ukupno
AAA	-	1.842.449	2.190.752	-	-	-	-	4.033.201
AA+	-	-	1.273.212	-	-	-	-	1.273.212
AA	-	78.191	2.977.360	-	-	-	-	3.055.551
AA-	-	-	1.010.563	-	-	-	-	1.010.563
A+	-	547.273	-	-	-	-	-	547.273
A	-	408.740	-	-	-	-	-	408.740
A-	-	-	840.621	-	-	-	-	840.621
II ¹	-	101	-	254.088	230	-	27.813	282.232
BBB+	-	226.011	-	-	-	-	-	226.011
BBB	-	-	624.905	-	-	-	-	624.905
Bez rejtinga	322.599	-	-	-	-	2.822	-	325.421
UKUPNO	322.599	3.102.765	8.917.413	254.088	230	2.822	27.813	12.627.730

¹ Međunarodne institucije (eng. International institutions)

29. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

29.1. Kreditni rizik (nastavak)

29.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)

Sljedeća tablica predstavlja analizu koncentracije kreditnog rizika za finansijsku imovinu Centralne banke na dan 31. prosinca 2018. godine:

U tisućama KM

31. prosinca 2018.

Kreditni rejting	Strana valuta u gotovini	Depoziti kod inozemnih banaka	Dužnički instrumenti	Monetarno zlato	Specijalna prava vučenja u MMF-u	Ostala financijska imovina	Ostala ulaganja	Ukupno
AAA	-	2.414.436	2.072.757	-	-	-	-	4.487.193
AA+	-	-	1.464.686	-	-	-	-	1.464.686
AA	-	78.140	2.211.257	-	-	-	-	2.289.397
AA-	-	-	1.083.041	-	-	-	-	1.083.041
A+	-	-	-	-	-	-	-	-
A	-	408.951	-	-	-	-	-	408.951
A-	-	-	844.614	-	-	-	-	844.614
II ²	-	1.000	-	209.996	2.236	-	27.813	241.045
BBB+	-	8.921	-	-	-	-	-	8.921
BBB	-	-	549.084	-	-	-	-	549.084
Bez rejtinga	274.099	-	-	-	-	2.688	-	276.787
UKUPNO	274.099	2.911.448	8.225.439	209.996	2.236	2.688	27.813	11.653.719

² Međunarodne institucije (eng. International institutions)

29. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

29.1. Kreditni rizik (nastavak)

29.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)

Zemljopisna koncentracija rizika finansijske imovine sa izloženošću kreditnom riziku

Sljedeća tablica daje informaciju o izloženosti finansijske imovine Centralne banke kreditnom riziku po knjigovodstvenim vrijednostima, razvrstano po zemljopisnim regijama na dan 31. prosinca 2019. i 2018. godine. Za potrebe ove objave, Centralna banka je razvrstala izloženosti po regijama na osnovi domicilne zemlje ugovorne strane:

U tisućama KM	EU zemlje	Zemlje nečlanice EU	Bosna i Hercegovina	Ukupno
Strana valuta u gotovini	-	-	322.599	322.599
Depoziti kod inozemnih banaka	2.618.598	484.167	-	3.102.765
Dužnički instrumenti	8.917.413	-	-	8.917.413
Monetarno zlato	-	254.088	-	254.088
Specijalna prava vučenja u MMF-u	-	230	-	230
Ostala finansijska imovina	-	-	2.822	2.822
Ostala ulaganja	10	27.803	-	27.813
31. prosinca 2019.	11.536.021	766.288	325.421	12.627.730

U tisućama KM	EU zemlje	Zemlje nečlanice EU	Bosna i Hercegovina	Ukupno
Strana valuta u gotovini	-	-	274.099	274.099
Depoziti kod inozemnih banaka	2.424.518	486.930	-	2.911.448
Dužnički instrumenti	8.225.439	-	-	8.225.439
Monetarno zlato	-	209.996	-	209.996
Specijalna prava vučenja u MMF-u	-	2.236	-	2.236
Ostala finansijska imovina	-	-	2.688	2.688
Ostala ulaganja	10	27.803	-	27.813
31. prosinca 2018.	10.649.967	726.965	276.787	11.653.719

29. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

29.2. Tržišni rizik

Tržišni rizik predstavlja rizik da će promjena cijena na tržištu, kao što su kamatne stope, cijene finansijske imovine i tečaj stranih valuta utjecati na prihode Centralne banke ili na vrijednost ulaganja u finansijsku imovinu. Osnovni tržišni rizici, koje Centralna banka prati i kojima upravlja, su devizni i kamatni rizik. Cilj upravljanja tržišnim rizicima je kontrola i upravljanje rizicima u okviru prihvatljivih parametara, s ciljem optimiziranja povrata.

U svrhu kvantificiranja efekata tržišnog rizika na vrijednost deviznih pričuva Centralna banka koristi koncept „vrijednosti pod rizikom“ (VaR – Value at Risk). Vrijednost pod rizikom predstavlja statističku mjeru koja pokazuje najveći mogući gubitak portfelja deviznih pričuva koji može nastati usljed promjene cijena finansijskih instrumenata i promjene deviznih tečajeva, uz određenu razinu pouzdanosti za određeni vremenski interval. Vrijednost VaR za tržišni rizik se izračunava analitičkom (parametarskom) metodom, na osnovi srednje vrijednosti dobitka/gubitka ili stope prinosa posmatranog portfelja i standardne devijacije posmatranih podataka. Centralna banka pri obračunu VaR primjenjuje razinu pouzdanosti od 99% za vremenski interval od deset dana.

Za izračunavanje vrijednosti VaR portfelja deviznih pričuva Centralne banke, uzimaju se u obzir sve pozicije u portfelju deviznih pričuva koje su izložene tržišnim rizicima, odnosno deviznom, kamatnom i cjenovnom riziku. Na dan 31. prosinca 2019. godine, izloženost deviznih pričuva Centralne banke (VaR uz razinu pouzdanosti 99% za vremenski interval od deset dana) koja uključuje promjene cijena finansijskih instrumenata i promjene deviznih tečajeva u odnosu na KM, iznosi 76.418 tisuća KM (2018.: 53.655 tisuća KM), što predstavlja ekvivalent 0,61% ukupne finansijske imovine (2018.: 0,46% ukupne finansijske imovine).

Vrijednosti VaR na dan 31. prosinca 2019. godine i na dan 31. prosinca 2018. godine izračunana je kao zbroj komponentalnih vrijednosti VaR:

- za depozite kod inozemnih banaka (devizni VaR koji proističe iz promjene deviznih tečajeva),
- za dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (kamatni VaR koji proističe iz promjene tržišnih prinosa, odnosno promjene tržišne cijene dužničkih instrumenata) i
- za monetarno zlato (VaR zbog promjene eurske tržišne cijene monetarnog zlata).

U tisućama KM	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2018.
Devizni rizik	277	362
Kamatni rizik	67.443	47.358
Rizik promjene eurske cijene monetarnog zlata	8.698	5.935
Ukupno VaR	76.418	53.655

29.2.1. Devizni rizik

Devizni rizik je rizik promjene vrijednosti devizne imovine i obveza usljed promjene deviznog tečaja. Centralna banka je izložena deviznom riziku kroz transakcije u stranim valutama. Upravljanje deviznim rizikom provodi se prevashodno kroz usklađivanje valutne strukture imovine i obveza Centralne banke, kao i postavljanjem kvantitativnih ograničenja za izloženost deviznom riziku.

29. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

29.2. Tržišni rizik (nastavak)

29.2.1. Devizni rizik (nastavak)

Upravljanje i kontrolu deviznog rizika Centralna banka osigurava strogim poštivanjem odredbi Zakona o Centralnoj banci i internim aktima Centralne banke.

Najveći dio bruto deviznih pričuva drži se u EUR, a maksimalan iznos koji se može držati u drugim konvertibilnim valutama osim EUR ne može biti veći od 50% od ukupnog iznosa nesmanjenog kapitala i pričuvi Centralne banke.

Centralna banka je imala sljedeću deviznu poziciju na dan 31. prosinca 2019. i 31. prosinca 2018. godine:

31. prosinca 2019.

U tisućama KM	EUR	USD	Ostale strane valute	KM	Ukupno
Strana valuta u gotovini	322.523	20	56	-	322.599
Depoziti kod inozemnih banaka	3.092.673	1.880	8.212	-	3.102.765
Dužnički instrumenti	8.917.413	-	-	-	8.917.413
Monetarno zlato	254.088	-	-	-	254.088
Specijalna prava vučenja u MMF-u	-	-	230	-	230
Ostala financijska imovina	31	-	-	2.791	2.822
Ostala ulaganja	10	-	-	27.803	27.813
Ukupno financijska imovina	12.586.738	1.900	8.498	30.594	12.627.730
Gotov novac u optjecaju	-	-	-	5.199.916	5.199.916
Depoziti banaka	-	-	-	5.743.619	5.743.619
Depoziti Vlade i ostalih javnih deponenata	-	-	-	880.675	880.675
Ostale financijske obveze	1.193	13	-	2.610	3.816
Ukupno financijske obveze	1.193	13	-	11.826.820	11.828.026
NETO DEVIZNA POZICIJA	12.585.545	1.887	8.498	(11.796.226)	799.704

29. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

29.2. Tržišni rizik (nastavak)

29.2.1. Devizni rizik (nastavak)

31. prosinca 2018.

U tisućama KM	EUR	USD	Ostale strane valute	KM	Ukupno
Strana valuta u gotovini	274.025	20	54	-	274.099
Depoziti kod inozemnih banaka	2.904.946	2.763	3.739	-	2.911.448
Dužnički instrumenti	8.225.439	-	-	-	8.225.439
Monetarno zlato	209.996	-	-	-	209.996
Specijalna prava vučenja u MMF-u	-	-	2.236	-	2.236
Ostala financijska imovina	22	-	-	2.666	2.688
Ostala ulaganja	10	-	-	27.803	27.813
Ukupno financijska imovina	11.614.438	2.783	6.029	30.469	11.653.719
Gotov novac u optjecaju	-	-	-	4.750.614	4.750.614
Depoziti banaka	-	-	-	5.523.290	5.523.290
Depoziti Vlade i ostalih javnih deponenata	-	-	-	709.367	709.367
Ostale financijske obveze	586	13	-	2.294	2.893
Ukupno financijske obveze	586	13	-	10.985.565	10.986.164
NETO DEVIZNA POZICIJA	11.613.852	2.770	6.029	(10.955.096)	667.555

Centralna banka nije izložena riziku promjene tečaja EUR zbog aranžmana valutnog odbora čime je KM vezana za EUR po tečaju 1 EUR : 1,95583 KM.

29.2.2. Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik promjene tržišne vrijednosti financijske imovine usljed nepovoljnih kretanja kamatnih stopa. Kamatnim rizikom se upravlja određivanjem prihvatljive dužine trajanja oročenja i roka dospijeca financijskih instrumenata u koje se investira. Sa dužim rokom dospijeca financijskih instrumenata u koje su investirane devizne pričuve, veći je i pripadajući rizik promjene njihove tržišne vrijednosti. Maksimalan rok investiranja depozita kod inozemnih banaka je jedna godina, dok je maksimalan rok investiranja dužničkih instrumenata sa fiksnim prihodom deset godina.

29. UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

29.2. Tržišni rizik (nastavak)

29.2.2. Kamatni rizik (nastavak)

Sljedeća tablica prikazuje izloženost Centralne banke kamatnom riziku na 31. prosinca 2019. i 31. prosinca 2018. godine:

31. prosinca 2019.	Do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Od 1 do 3 godine	Preko 3 godine	Beskamatno	Ukupno
U tisućama KM						
Strana valuta u gotovini	-	-	-	-	322.599	322.599
Depoziti kod inozemnih banaka	2.176.220	927.968	-	-	(1.423)	3.102.765
Dužnički instrumenti	1.828.701	7.020.280	-	-	68.432	8.917.413
Monetarno zlato	-	-	-	-	254.088	254.088
Specijalna prava vučenja u MMF-u	230	-	-	-	-	230
Ostala financijska imovina	10	29	15	-	2.768	2.822
Ostala ulaganja	-	-	-	-	27.813	27.813
Ukupno financijska imovina	4.005.161	7.948.277	15	-	674.277	12.627.730
Gotov novac u optjecaju	-	-	-	-	5.199.916	5.199.916
Depoziti banaka	3.014.461	-	-	-	2.729.158	5.743.619
Depoziti Vlade i ostalih javnih deponenata	-	-	-	-	880.675	880.675
Ostale financijske obveze	-	-	-	-	3.816	3.816
Ukupno financijske obveze	3.014.461	-	-	-	8.813.565	11.828.026
KAMATNA NEUSKLAĐENOST	990.700	7.948.277	15	-	(8.139.288)	799.704

29. UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

29.2. Tržišni rizik (nastavak)

29.2.2. Kamatni rizik (nastavak)

31. prosinca 2018.

U tisućama KM	Do 3	Od 3	Od 1	Preko	Beskamatno	Ukupno
	mjeseca	do 12	do 3	3		
		mjeseci	godine	godine		
Strana valuta u gotovini	-	-	-	-	274.099	274.099
Depoziti kod inozemnih banaka	1.399.725	1.514.118	-	-	(2.395)	2.911.448
Dužnički instrumenti	1.879.504	6.273.816	-	-	72.119	8.225.439
Monetarno zlato	-	-	-	-	209.996	209.996
Specijalna prava vučenja u MMF-u	2.236	-	-	-	-	2.236
Ostala financijska imovina	20	43	59	-	2.566	2.688
Ostala ulaganja	-	-	-	-	27.813	27.813
Ukupno financijska imovina	3.281.485	7.787.977	59	-	584.198	11.653.719
Gotov novac u optjecaju	-	-	-	-	4.750.614	4.750.614
Depoziti banaka	3.037.591	-	-	-	2.485.699	5.523.290
Depoziti Vlade i ostalih javnih deponenata	-	-	-	-	709.367	709.367
Ostale financijske obveze	-	-	-	-	2.893	2.893
Ukupno financijske obveze	3.037.591	-	-	-	7.948.573	10.986.164
KAMATNA NEUSKLAĐENOST	243.894	7.787.977	59	-	(7.364.375)	667.555

29.3. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti se odnosi na moguće poteškoće u brzom likvidiranju dijela imovine, kada je to neophodno, uglavnom kada su tržišni uvjeti nepovoljni ili kada na financijskom tržištu ne postoji mogućnost ostvarivanja odgovarajuće cijene za navedenu imovinu.

Pod pojmom likvidne imovine definira se imovina čija konverzija u novčana sredstva podrazumijeva minimalne transakcijske troškove i čija je vrijednost najbliža tržišnoj vrijednosti.

S obzirom na obvezu garantiranja konvertibilnosti KM, dnevna likvidnost mora biti obezbijedena ročnom usklađenošću deviznih pričuva Centralne banke.

Okvir za likvidnost treba da uskladi prognozirane potencijalne potrebe za likvidnošću sa odgovarajućim likvidnim instrumentima. Likvidnost svakog pojedinačnog financijskog instrumenta podobnog za investiranje treba da bude razmotrena na odgovarajući način prije nego što se izvrši investiranje u taj instrument.

29. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

29.3. Rizik likvidnosti (nastavak)

Analiza ročnosti

Ročnost finansijskih obveza Centralne banke na dan 31. prosinca 2019. i 2018. godine prikazana je u tablicama u nastavku na osnovi preostalog ugovornog dospjeća od datuma izvještavanja.

Gotov novac u optjecaju je raspoređen u razdoblje do tri mjeseca.

31. prosinca 2019.	Do 3	Od 3	Od 1	Preko 3	Bez	Ukupno
U tisućama KM	mjeseca	do 12	do 3	godine	određenog	
		mjeseci	godine	godine	dospjeća	
Gotov novac u optjecaju	5.199.916	-	-	-	-	5.199.916
Depoziti banaka	5.743.619	-	-	-	-	5.743.619
Depoziti Vlade i ostalih javnih deponenata	880.675	-	-	-	-	880.675
Ostale finansijske obveze	3.816	-	-	-	-	3.816
UKUPNO FINANCIJSKE OBVEZE	11.828.026	-	-	-	-	11.828.026
31. prosinca 2018.	Do 3	Od 3	Od 1	Preko 3	Bez	Ukupno
U tisućama KM	mjeseca	do 12	do 3	godine	određenog	
		mjeseci	godine	godine	dospjeća	
Gotov novac u optjecaju	4.750.614	-	-	-	-	4.750.614
Depoziti banaka	5.523.290	-	-	-	-	5.523.290
Depoziti Vlade i ostalih javnih deponenata	709.367	-	-	-	-	709.367
Ostale finansijske obveze	2.893	-	-	-	-	2.893
UKUPNO FINANCIJSKE OBVEZE	10.986.164	-	-	-	-	10.986.164

30. MJERENJE FER VRIJEDNOSTI FINANCIJSKE IMOVINE I FINANCIJSKIH OBVEZA

Fer vrijednost je cijena koja bi bila ostvarena prodajom imovine ili plaćena za prijenos obveze u redovnoj transakciji između tržišnih sudionika na datum mjerenja, neovisno od toga da li je ona vidljiva neposredno ili procijenjena nekom drugom metodom vrednovanja. Prilikom procjenjivanja fer vrijednosti imovine ili obveze, Centralna banka uzima u obzir karakteristike imovine ili obveze koju bi tržišni sudionici uzeli u obzir prilikom procjenjivanja njihove cijene na datum mjerenja.

Procjenjene fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obveza Centralne banke su određene koristeći raspoložive tržišne informacije, ukoliko ih ima, i odgovarajuće metodologije vrednovanja.

Osim toga, u svrhu finansijskog izvještavanja, mjerenje fer vrijednosti se kategorizira u Razinu 1, 2 ili 3 u ovisnosti od stupnja raspoloživosti i značaja ulaznih podataka za cjelokupno mjerenje fer vrijednosti, što je opisano u nastavku:

- Razina 1 ulazni podaci su kotirane cijene (neprilagođene) za identičnu imovinu i obveze na aktivnim tržištima kojima Centralna banka može pristupiti na datum mjerenja;
- Razina 2 ulazni podaci su podaci, osim kotiranih cijena uključenih u Razinu 1, koji su bilo neposredno ili posredno raspoloživi za imovinu i obveze i
- Razina 3 ulazni podaci su podaci koji nisu raspoloživi za imovinu ili obveze.

30.1. Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti

Sljedeća tablica daje analizu finansijske imovine mjerene po fer vrijednosti na svaki izvještajni datum po razinama hijerarhije fer vrijednosti unutar koje je mjerenje fer vrijednosti kategorizirano. Ovi iznosi se baziraju na vrijednostima koje su prikazane u izvješću o finansijskom položaju.

U tisućama KM

31. prosinca 2019.

	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno
Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti				
Dužnički instrumenti	8.917.413	-	-	8.917.413
Monetarno zlato	254.088	-	-	254.088
UKUPNO	9.171.501	-	-	9.171.501

30. MJERENJE FER VRIJEDNOSTI FINANCIJSKE IMOVINE I FINANCIJSKIH OBVEZA (NASTAVAK)

30.1. Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti (nastavak)

U tisućama KM

31. prosinca 2018.

	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno
Financijska imovina mjerena po fer vrijednosti				
Dužnički instrumenti	8.225.439	-	-	8.225.439
Monetarno zlato	209.996	-	-	209.996
UKUPNO	8.435.435	-	-	8.435.435

Financijska imovina se mjeri po fer vrijednosti u izvješću o finansijskom položaju koristeći cijene koje kotiraju na aktivnom tržištu, koje odgovaraju Razini 1 hijerarhije na izvještajne datume.

30.2. Finansijska imovina i finansijske obveze koji se ne mjere po fer vrijednosti

U tisućama KM

31. prosinca 2019.

	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost
Financijska imovina		
<i>Financijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku:</i>		
Strana valuta u gotovini	322.599	322.599
Depoziti kod inozemnih banaka	3.102.765	3.094.695
Specijalna prava vučenja u MMF-u	230	230
Ostala finansijska imovina	2.822	2.822
	3.428.416	3.420.346
<i>Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit</i>		
Ostala ulaganja	27.813	27.813
	27.813	27.813
Ukupno	3.456.229	3.448.159
Financijske obveze		
<i>Financijske obveze koje se mjere po amortiziranom trošku:</i>		
Gotov novac u optjecaju	5.199.916	5.199.916
Depoziti banaka	5.743.619	5.729.302
Depoziti Vlade i ostalih javnih deponenata	880.675	878.480
Ostale finansijske obveze	3.816	3.816
Ukupno	11.828.026	11.811.514

30. MJERENJE FER VRIJEDNOSTI FINACIJSKE IMOVINE I FINACIJSKIH OBVEZA (NASTAVAK)

30.2. Financijska imovina i financijske obveze koji se ne mjere po fer vrijednosti (nastavak)

U tisućama KM

31. prosinca 2018.

	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost
Financijska imovina		
<i>Financijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku:</i>		
Strana valuta u gotovini	274.099	274.099
Depoziti kod inozemnih banaka	2.911.448	2.904.460
Specijalna prava vučenja u MMF-u	2.236	2.236
Ostala financijska imovina	2.688	2.688
	3.190.471	3.183.483
<i>Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit</i>		
Ostala ulaganja	27.813	27.813
	27.813	27.813
Ukupno	3.218.284	3.211.296
Financijske obveze		
<i>Financijske obveze koje se mjere po amortiziranom trošku:</i>		
Gotov novac u optjecaju	4.750.614	4.750.614
Depoziti banaka	5.523.290	5.512.943
Depoziti Vlade i ostalih javnih deponenata	709.367	708.038
Ostale financijske obveze	2.893	2.893
Ukupno	10.986.164	10.974.488

Uprava smatra da knjigovodstvene vrijednosti strane valute u gotovini, specijalnih prava vučenja u MMF-u, ostale financijske imovine, ostalih ulaganja, gotovog novca u optjecaju i ostalih financijskih obveza priznane u financijskim izvješćima odgovoraju njihovoj tržišnoj vrijednosti.

Na datume izvještavanja, fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza koji se ne mjere po fer vrijednosti uključena je u kategoriju Razine 2, a utvrđena je u skladu s općeprihvaćenim modelima procjenjivanja baziranim na analizi diskontiranog novčanog toka, sa diskontnom stopom kao najznačajnijim ulaznim podatkom, a koja odražava kreditni rizik ugovorne strane. Centralna banka koristi diskontnu stopu koja predstavlja ponderirani prosjek kamatnih stopa na depozite pravnih lica, za cijelo bankarsko tržište u BiH.

31. IZVANBILANČNE STAVKE

Centralna banka vodi određene račune u stranim valutama vezane uz sporazume između vlada BiH i inozemnih vlada i financijskih organizacija. Kako ovi računi nisu niti aktiva niti pasiva Centralne banke, oni nisu uključeni u izvješće o financijskom položaju Centralne banke.

Također, izvanbilančne stavke sadrže devizne račune državnih institucija i agencija, kao i komercijalnih banaka, za koje Centralna banka djeluje kao agent.

31. IZVANBILANČNE STAVKE (NASTAVAK)

Izvanbilančne stavke se sastoje od:

U tisućama KM	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2018.
Depoziti USAID-a	2.497	3.042
Depoziti nerezidenata	2.497	3.042
Depoziti Vijeća ministara BiH:	10.582	30.964
<i>Depoziti Vijeća ministara BiH na osnovi sukcesije</i>	46	44
<i>Depoziti Vijeća ministara BiH koji se odnose na servisiranje vanjskog duga BiH</i>	8.641	9.227
<i>Depoziti Vijeća ministara BiH koji se odnose na proračun institucija BiH</i>	1.622	1.543
<i>Ostali depoziti Vijeća ministara BiH</i>	273	20.150
Depoziti ostalih rezidenata:	15.305	4.048
<i>Depoziti – mirovine iz Njemačke</i>	5	12
<i>Depozitni računi banaka</i>	15.300	4.036
Depoziti rezidenata	25.887	35.012
Investicije vezane za vrijednosne papire - Agencija za osiguranje depozita BiH	70.356	37.499
Investicije rezidenata vezane za vrijednosne papire	70.356	37.499
UKUPNO	98.740	75.553

Depoziti USAID-a

Na osnovi Ugovora o finansijskoj pomoći između Bosne i Hercegovine i Sjedinjenih Američkih Država za financiranje rekonstrukcije, otvoreni su posebni kamatonosni računi. Centralna banka za navedene račune ne obračunava kamate i provizije.

Investicije rezidenata vezane za vrijednosne papire

Centralna banka je omogućila Agenciji za osiguranje depozita BiH da investira u vrijednosne papire otvarajući račune (gotovinski račun i račun za čuvanje vrijednosnih papira) koji glase na Centralnu banku i Agenciju za osiguranje depozita BiH. Sve transakcije na ovim računima odvijaju se između Agencije za osiguranje depozita BiH i menadžera za upravljanje imovinom. Centralna banka za navedene račune ne obračunava kamate.

Članstvo BiH u MMF-u

U skladu sa sporazumima između BiH i MMF-a potpisanim u prosincu 2002. godine, Centralna banka je određena za fiskalnog agenta i depozitara za članstvo BiH u MMF-u. Uloga Centralne banke kao fiskalnog agenta je specifična zbog aranžmana valutnog odbora. Centralna banka djeluje u ime Bosne i Hercegovine u njezinim odnosima sa MMF-om, ali nema nikakvu odgovornost za sredstva i obveze vezane uz članstvo.

Centralna banka drži račun specijalnih prava vučenja u MMF-u, MMF-ov račun broj 1 i MMF-ov račun broj 2 u izvješću o finansijskom položaju. Centralna banka također osigurava usluge čuvanja vrijednosnih papira Bosne i Hercegovine izdanih za pokriće članstva u MMF-u i za reotkup obveza, a koji su evidentirani u izvanbilančnoj evidenciji.

31. IZVANBILANČNE STAVKE (NASTAVAK)

Specijalna prava vučenja u MMF-u su sredstva po viđenju denominirana u SDR-u na računu otvorenom kod MMF-a za Bosnu i Hercegovinu. Centralna banka drži specijalna prava vučenja kao dio svoje funkcije upravljanja deviznim pričuvama. Ova sredstva su kamatonosna za Centralnu banku.

MMF-ov račun broj 1 je račun MMF-a u Centralnoj banci koji se koristi za transakcije sa MMF-om vezane za korištenje i otplatu MMF-ovih kredita. MMF-ov račun broj 2 je račun MMF-a u Centralnoj banci koji MMF koristi za račune i administrativne isplate u KM. Ovi računi su dio obveza Centralne banke i iskazani su u KM.

Stanje na računu kvote je specifična vrsta imovine koja predstavlja uplatu za članstvo BiH u MMF-u i koja je denominirana u SDR-u. Kvota predstavlja glasačko pravo BiH u MMF-u, ograničenja za pristup finansijskim izvorima MMF-a i udio BiH u alociranju SDR-a, koji su obračunska jedinica MMF-a.

Vrijednosne papire izdaje Ministarstvo financija i trezora BiH i one se zamjenjuju za KM. Ovi vrijednosni papiri su unovčivi na zahtjev MMF-a.

Alociranje SDR-a je također kamatonosno. Ministarstvo financija i trezora BiH plaća kamatu na alociranje specijalnih prava vučenja.

Centralna banka koristi neto metod u prikazivanju finansijske pozicije BiH u MMF-u, što je prikazano u nastavku:

U tisućama KM

	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2018.
Kvota	641.034	629.809
Specijalna prava vučenja u MMF-u	230	2.236
UKUPNO IMOVINA	641.264	632.045
MMF-ov račun br. 1	1.603	1.575
MMF-ov račun br. 2	54	53
Vrijednosni papiri	945.780	1.042.166
Alociranje SDR	388.890	382.080
Obračunana kamata na alociranje SDR	506	685
Računi plativih troškova	912	1.601
UKUPNO OBVEZE	1.337.745	1.428.160
NETO POZICIJA BIH U MMF-u	696.481	796.115

31. IZVANBILANČNE STAVKE (NASTAVAK)

Kvota BiH u MMF-u iznosi 265.200 tisuća SDR na datume izvještavanja. Kvota ne donosi kamatu.

Račun vrijednosnih papira, MMF-ov račun broj 1 i MMF-ov račun broj 2 predmetom su valutnog usklađivanja uvijek kada se valuta koristi u finansijskim transakcijama između MMF-a i BiH. Najmanje jednom godišnje, na kraju MMF-ove finansijske godine (30. travnja), sva držanja valuta u MMF-u se ponovo vrednuju po važećem tečaju SDR-a. Ova vrijednosna prilagođavanja uključena su u prikazanim stanjima računa.

32. DOMAĆI PLATNI SUSTAVI I SUSTAV ZA PORAVNANJA

U skladu sa Zakonom o Centralnoj banci, Centralna banka je uspostavila sustave preko kojih se obavljaju međubankarska plaćanja u KM u BiH.

Sustavi međubankarskog kliringa i poravnanja su od siječnja 2001. godine organizirani kroz dva platna sustava čiji je vlasnik i kojima upravlja Centralna banka. To su: sustav bruto poravnanja u realnom vremenu („BPRV“) i žirokliring sustav („ŽK“).

BPRV sustav je sustav preko kojeg se vrši poravnanje platnih naloga u realnom vremenu, a preko računa za poravnanje koje učesnici imaju otvorene kod Centralne banke. Učesnici u sustavu su banke koje imaju odobrenje za obavljanje poslova platnog prometa i Centralna banka. Poravnanje se smatra konačnim i neopozivim u trenutku kada je račun za poravnanje banke nadležnog zadužen, te za isti iznos odobren račun za poravnanje banke primaoca u BPRV. Kroz sustav se izvršavaju transakcije iznad 10 tisuća KM, a za niže iznose je opcionalno korištenje.

ŽK sustav je sustav međubankarskog kliringa (bilateralni i multilateralni) za transakcije u iznosu manjem ili jednakom 10 tisuća KM. Poravnanje neto pozicija učesnika ŽK sustava se vrši preko računa za poravnanje u BPRV, kao i poravnanje transakcija pravnih lica koji su u funkciji obračunskih agenata kao što su npr. operatori kartičnog poslovanja. Učesnici u sustavu su banke koje imaju odobrenje za obavljanje poslova platnog prometa, a koje su učesnici u sustavu BPRV, kao i Centralna banka.

Od lipnja 2019. godine, ŽK sustav je unaprijeđen kroz zamjenu dosadašnjeg sustava te je isti usklađen sa standardom SEPA-e, tj. ISO 20022. Kliring platnih naloga svih učesnika ŽK sustava izvršava se utvrđivanjem neto pozicije svakog pojedinačnog učesnika kao rezultat obračuna svih potraživanja i dugovanja učesnika za svaki klirinški ciklus.

Kreditni rizik

Svaki učesnik platnih sustava je dužan imati osigurana sredstva na računu za poravnanje prije poravnanja platnih naloga u BPRV.

U skladu sa ulogom Centralne banke, a kako je definirano Zakonom o Centralnoj banci, Centralnoj banci nije dozvoljeno kreditirati učesnike BPRV i ŽK sustava s ciljem obezbjeđivanja likvidnosti u sustavu na bilo koji način.

32. DOMAĆI PLATNI SUSTAV I SUSTAV ZA PORAVNANJA (NASTAVAK)

Operativni rizik

U cilju minimiziranja operativnog rizika nesmetanog funkcioniranja platnih sustava, izdana su Operativna pravila za BPRV i ŽK sustave, kao prateće Odluke koje određuju minimalne standarde sigurnosti za funkcioniranje sustava.

Važeći sigurnosni ciljevi, politike i procedure imaju svrhu da obezbijede sigurnosne mjere i karakteristike. Sustavi i mreže funkcioniraju u skladu sa uspostavljenim ciljevima i politikama. Sigurnosni ciljevi i politike se periodično pregledavaju. Od svakog učesnika se također zahtijeva da posjeduje određene sigurnosne mjere i kontrole za izvršavanje plaćanja.

Centralna banka je definirala sljedeće procedure za poravnanja u slučaju nepredviđenih situacija:

- **Planovi i mjere za nepredviđene situacije:** u slučaju prekida u redovnom funkcioniranju platnog sustava i sustava za poravnanje ili nekog drugog nepredviđenog događaja, Centralna banka je definirala mjere za nepredviđene situacije kako bi osigurala kontinuitet u funkcionisanju pouzdanih, ispravnih i zakonitih platnih transakcija u platnom sustavu i sustavu za poravnanje.
- **Rezervni sustav na primarnoj lokaciji i DR lokacija:** Centralna banka je osim primarne lokacije za platne sustave, na kojoj postoje redudantni sustavi (u slučaju pada jednog, prelazi se na drugi sustav na primarnoj lokaciji), uspostavila i funkcionalan DR (Disaster Recovery) sustav na lokaciji Glavne jedinice u Banjoj Luci.

Sustavi su bili dostupni 99,99%, čime je u potpunosti izvršavana zakonska obveza Centralne banke po pitanju omogućavanja urednog i blagovremenog funkcioniranja platnog prometa u zemlji.

Uprava Centralne banke smatra da sustavi posjeduju dovoljan kapacitet za održavanje pouzdanog operativnog rada.

33. DOGAĐAJI POSLIJE DATUMA IZVJEŠTAVANJA

Širenje korona virusa (COVID-19) će utjecati na poslovanje Centralne banke u narednom razdoblju. Još uvijek nije moguće procijeniti utjecaj širenja korona virusa i njegove posljedice na finansijski položaj i poslovanje Centralne banke.

Osim gore navedenog, u razdoblju između 31. prosinca 2019. godine i datuma izdavanja ovih finansijskih izvješća nije bilo događaja koji bi zahtijevali usklađivanje ili koji su značajni, ali ne zahtijevaju usklađivanje.